

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2001 Julkaistu Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 2001 N:o 1517—1547

SISÄLLYS

N:o		Sivu
1517	Laki arvopaperimarkkinalain muuttamisesta	4261
1518	Laki kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain muuttamisesta	4275
1519	Laki arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain muuttamisesta	4281
1520	Laki arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:n muuttamisesta	4284
1521	Laki sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta	4285
1522	Laki sijoitusrahastolain 53 ja 81 §:n muuttamisesta	4287
1523	Laki rahoitustarkastuslain 2 §:n 10 kohdan kumoamisesta	4288
1524	Laki osakeyhtiölain muuttamisesta	4289
1525	Laki vakuutusyhdistyslain muuttamisesta	4290
1526	Laki rikoslain 51 luvun muuttamisesta	4291
1527	Markkinaoikeuslaki	4293
1528	Laki eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä	4297
1529	Laki kilpailunrajoituksista annetun lain muuttamisesta	4302
1530	Laki julkisista hankinnoista annetun lain muuttamisesta	4306
1531	Laki kilpailuneuvostosta annetun lain kumoamisesta	4308
1532	Laki sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain 7 ja 8 §:n muuttamisesta	4309
1533	Laki rajat ylittävistä kieltomenettelystä annetun lain muuttamisesta	4310
1534	Laki Kuluttajavirastosta annetun lain muuttamisesta	4311
1535	Laki luottolaitostoinnasta annetun lain 86 ja 87 §:n muuttamisesta	4313
1536	Laki arvopaperimarkkinalain 7 luvun 1 ja 2 §:n muuttamisesta	4314
1537	Laki elinkeinonharjoittajien välisten sopimusehtojen sääntelystä annetun lain 2 §:n muuttamisesta	4315
1538	Laki saatavien perinnästä annetun lain 14 §:n muuttamisesta	4316
1539	Laki televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 35 §:n muuttamisesta	4317
1540	Laki alkoholilain 52 ja 53 §:n muuttamisesta	4318
1541	Laki toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain 21 §:n muuttamisesta	4319
1542	Laki vakuutusyhtiölain 14 a luvun muuttamisesta	4320
1543	Laki vakuutuksenvälittäjistä annetun lain 8 c ja 8 d §:n muuttamisesta	4321
1544	Laki tuomareiden nimittämisestä annetun lain muuttamisesta	4322
1545	Laki oikeudenkäynnin julkisuudesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta	4324
1546	Laki tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain muuttamisesta	4325
1547	Laki kuluttajansuojalain 2 ja 3 luvun muuttamisesta	4327

N:o 1517

Laki

arvopaperimarkkinalain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun arvopaperimarkkinalain (495/1989) 3 luvun 7 § sekä 4 luvun 6 §:n 2 momentti ja 8 §,
sellaisina kuin ne ovat 3 luvun 7 § ja 4 luvun 8 § laissa 581/1996 sekä 4 luvun 6 §:n 2 momentti laissa 522/1998,

HE 184/2001
TaVM 22/2001
EV 218/2001

muutetaan 1 luvun 2 ja 2 a §, 2 luvun 3 §, 4 §:n 1 momentti, 4 a §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti sekä 11 §:n 1 ja 4—6 momentti, 3 luvun otsikko, 2 §:n 2 momentti, 2 a §, 3 §:n 1 momentti, 4 ja 5 §, 6 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 6 a §:n 1, 2 ja 4 momentti, 9 §, 10 §:n 3 momentti, 12 §:n 1, 4 ja 5 momentti, 12 a §, 13 §:n 1 ja 3—5 momentti, 14 ja 15 § sekä 16 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 4 luvun 4 §:n 3 momentti ja 7 §:n 2 momentti, 4 a luvun 2 §:n 3 momentti, 4 §:n 1, 2 ja 4 momentti sekä 5 §:n 1 momentin 1 kohta, 5 luvun 2 §:n edellä oleva väliotsikko ja 1 momentti, 3 §:n 1 momentti ja 4 §, 7 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti, 2 §:n 2 ja 3 momentin suomenkielinen sanamuoto sekä 3 §:n 1 momentti, 8 luvun 2 § ja sen edellä oleva väliotsikko sekä 3 § ja 10 luvun 3 §:n 1 ja 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 2 § osaksi laeissa 614/1997 ja 51/1999 sekä 2 a § mainitussa laissa 614/1997, 2 luvun 3 § laeissa 740/1993 ja 105/1999, 2 luvun 4 §:n 1 momentti, 4 a §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti sekä 11 §:n 1 ja 4—6 momentti mainitussa laissa 105/1999, 3 luvun 2 §:n 2 momentti ja 4 a luvun 2 §:n 3 momentti laissa 970/1999, 3 luvun 2 a ja 5 §, 6 a §:n 1, 2 ja 4 momentti, 9 §, 12 §:n 1, 4 ja 5 momentti, 12 a §, 13 §:n 3—5 momentti, 15 § sekä 16 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 4 luvun 7 §:n 2 momentti, 5 luvun 2 §:n edellä oleva väliotsikko ja 3 §:n 1 momentti sekä 7 luvun 1 §:n 1 momentti mainitussa laissa 581/1996, 3 luvun 3 §:n 1 momentti laissa 797/2000, 3 luvun 4 § ja 13 §:n 1 momentti mainitussa laissa 581/1996 ja laissa 146/1997, 3 luvun 6 § osaksi mainitussa laissa 581/1996, 3 luvun 10 §:n 3 momentti mainitussa laissa 740/1993, 3 luvun 14 § mainitussa laissa 581/1996 ja laissa 476/1999, 4 luvun 4 §:n 3 momentti mainitussa laissa 522/1998, 5 luvun 2 §:n 1 momentti mainitussa laissa 581/1996 ja laissa 1076/1996, 5 luvun 4 § mainituissa laeissa 1076/1996 ja 105/1999, 4 a luvun 4 §:n 1, 2 ja 4 momentti sekä 5 §:n 1 momentin 1 kohta, 7 luvun 1 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 momentti ja 10 luvun 3 §:n 1 momentti laissa 321/1998 ja 8 luvun 2 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 3 § mainitussa laissa 476/1999 sekä 7 luvun 2 §:n 2 ja 3 momentin suomenkielinen sanamuoto laissa 1536/2001, sekä

lisätään 2 lukuun uusi 10 b § sekä 3 lukuun uusi 14 a § ja sen edelle uusi väliotsikko, 15 §:n edelle uusi väliotsikko sekä uusi 17 § ja sen edelle uusi väliotsikko seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

2 §

Tätä lakia sovelletaan arvopaperiin, joka on vaihdantakelpoinen ja joka on saatettu tai saatetaan yleiseen liikkeeseen useiden samansisältöisistä oikeuksista annettujen arvopapereiden kanssa. Tällainen voi olla esimerkiksi todiste, joka annetaan:

1) osakkeesta tai muusta osuudesta yhteisön omaan pääomaan tai siihen liittyvästä osinko-, korko- tai muusta tuotto-oikeudesta taikka merkintäoikeudesta;

2) osuudesta joukkovelkakirjalainaan tai siihen rinnastuvasta velallisen sitoumuksesta taikka sanottuun osuuteen tai sitoumukseen liittyvästä korko- tai muusta tuotto-oikeudesta;

3) 1 ja 2 kohdassa mainittujen oikeuksien yhdistelmästä;

4) edellä mainittuja oikeuksia koskevasta osto- tai myyntioikeudesta;

5) rahasto-osuudesta tai siihen rinnastettavasta yhteissijoitusyrityksen osuudesta; sekä

6) muusta kuin edellä mainitusta oikeudesta, joka perustuu sopimukseen tai sitoumukseen.

Tätä lakia ei kuitenkaan sovelleta arvopaperiin, joka yksin tai yhdessä muiden arvopapereiden kanssa tuottaa:

1) oikeuden hallita määrättyä huoneistoa, muuta tilaa tai kiinteistöä taikka kiinteistön osaa; taikka

2) oikeuden käyttää tai saada liikkeeseen laskijan tarjoamia muita kuluttajansuojalaissa (38/1978) tarkoitettuja kulutushyödykkeitä kuin arvopapereita, jos arvopaperin arvo perustuu pääasiassa sanottuun oikeuteen.

Tätä lakia sovelletaan kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain (772/1988) mukaiseen vakioituun optioon ja termiiniin, niihin rinnastettavaan johdannaisopimukseen sekä muuhun johdannaisopimukseen siten kuin jäljempänä 10 luvussa säädetään.

Mitä tässä laissa säädetään arvopaperista,

sovelletaan vastaavasti arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991) tarkoitettuun arvo-osuuteen.

2 a §

Tämän lain säännöksiä osakeyhtiöstä, osakkeesta, osakkeeseen osakeyhtiölain (734/1978) mukaan oikeuttavasta arvopaperista ja osakkeenomistajasta sovelletaan soveltuvien osin osuuskuntaan ja säästöpankkiin, niiden liikkeeseen laskemaan arvopaperiin ja tällaisen arvopaperin omistajaan sekä keskinäiseen vakuutusyhtiöön ja vakuutusyhtiöyhteykseen, niiden liikkeeseen laskemaan takuusuuteen ja takuuosuuden omistajaan.

2 luku

Arvopaperien markkinointi, liikkeeseenlasku ja tiedonantovelvollisuus

3 §

Joka tarjoaa yleisölle arvopapereita tai hakee arvopaperin ottamista julkisen kaupankäynnin kohteeksi, on velvollinen julkistamaan arvopapereita koskevan esitteen ennen tarjouksen voimaantuloa ja pitämään sen yleisön saatavilla tarjouksen voimassaoloajan siten kuin 2—7 momentissa on säädetty. Tarjouksen tekijän ja liikkeeseenlaskijan ohella esitteen laatimisesta vastaa se, joka toimeksiannon nojalla huolehtii tarjouksesta tai liikkeeseenlaskusta.

Arvopaperin liikkeeseenlaskijan tai sen, joka hakee arvopaperia 3 luvun 12 §:ssä tarkoitettun muun julkisen kaupankäynnin kohteeksi, on julkistettava listalleottoesite, jos:

1) liikkeeseenlaskija tai edellä tässä momentissa mainittu muu taho tarjoaa yleisölle julkisen kaupankäynnin kohteena olevia arvopapereita tai niiden kanssa samanlaisia arvopapereita taikka julkisen kaupankäynnin kohteeksi tarjouksen voimassaoloaikana tai kolmen kuukauden kuluessa tarjouksen voimassaoloajan alkamisesta haettavia arvopapereita;

2) liikkeeseenlaskija tai edellä tässä momentissa mainittu muu taho hakee julkisen kaupankäynnin kohteeksi otettavaksi aikaisemmin liikkeeseen laskettuja arvopapereita; tai

3) arvopaperit otetaan julkisen kaupankäynnin kohteeksi ilman liikkeeseenlaskijan hakemusta 3 luvun 10 §:n 4 momentin tai 12 §:n 2 momentin nojalla.

Liikkeeseenlaskijan tai muun arvopapereita yleisölle tarjoavan on muissa kuin 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa julkistettava *tarjousesite*. Tarjousesitteen asemesta voidaan julkistaa listalleottoesite.

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään lisäksi tapauksista, joissa Euroopan yhteisön direktiivien mukaan ei ole esitteen laatimisvelvollisuutta tai joissa jäsenvaltio voi direktiivien mukaisesti sallia poikettavan esitteen laatimisvelvollisuudesta. Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan lisäksi säätää vastaavista poikkeuksista velvollisuuteen laatia esite silloin, kun direktiivejä ei niiden soveltamisalan vuoksi sovelleta arvopaperiin. Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan säätää myös poikkeuksista velvollisuuteen laatia esite silloin, kun arvopapereita tarjotaan yleisesti hyödyllisen, pääasiassa muun kuin voittoa tavoittelevan toiminnan rahoittamiseksi. Velvollisuutta julkistaa tarjousesite ei ole silloin, kun lasketaan liikkeeseen velkasitoumuksia, jotka erääntyvät alle vuoden kuluessa niiden liikkeeseenlaskusta.

Tarjous- tai listalleottoesitteessä on annettava sijoittajalle riittävät tiedot perustellun arvion tekemiseksi arvopapereista ja niiden liikkeeseenlaskijasta. Esitteessä on oltava olennaiset ja riittävät tiedot liikkeeseenlaskijan varoista, vastuista, taloudellisesta asemasta, tuloksesta ja tulevaisuudennäkymistä sekä tilauskannasta, jos sitä koskeva tieto on tärkeä liikkeeseenlaskijan toiminnan kannalta, sekä arvopapereihin liittyvistä oikeuksista ja muista arvopaperien arvoon olennaisesti vaikuttavista seikoista. Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään tarkemmin tarjous- ja listalleottoesitteen sisällöstä ja siitä, miten esitteessä olevat tiedot esitetään. Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään lisäksi Euroopan yhteisön direktiiveihin perustuvista esitteen sisältöä koskevista poikkeuksista. Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan säätää myös esitteen sisältöä koskevista poikkeuksista tilanteissa, joissa arvopaperin ottamista julkisen kaupankäynnin kohteeksi hakee muu kuin arvopaperin liikkeeseenlaskija.

Esitteessä oleva virhe tai puute, joka käy

ilmi ennen tarjouksen voimassaoloajan päätymistä tai arvopaperin ottamista julkisen kaupankäynnin kohteeksi ja jolla saattaa olla olennaista merkitystä sijoittajalle, on viivytyksettä saatettava yleisön tietoon julkistamalla oikaisu tai täydennys samalla tavalla kuin esite.

Sijoitusrahastoista ja avoimista yhteissijoitusyrityksistä julkistettavista rahastoesitteistä säädetään sijoitusrahastolaissa.

4 §

Tarjous- ja listalleottoesitteen saa julkistaa, kun rahoitustarkastus on hyväksynyt sen. Rahoitustarkastuksen on päätettävä viiden pankkipäivän kuluessa siitä, kun 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja arvopapereita koskeva esite, ja kymmenen pankkipäivän kuluessa siitä, kun 1 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuja muita arvopapereita koskeva esite on annettu sen hyväksyttäväksi, voidaanko esite julkistaa. Julkistaminen on sallittava, jollei esite ole ilmeisen virheellinen tai puutteellinen. Jos esitteessä tarkoitettun arvopaperin kanssa samanlaisella tai siihen oikeuttavalla arvopaperilla käydään julkisesti kauppaa, rahoitustarkastuksen on viivytyksettä ilmoitettava päätöksestään asianomaiselle julkisen kaupankäynnin järjestäjälle. Sijoitusrahastoja koskevista rahastoesitteistä ja avointen yhteissijoitusyritysten markkinoinnista Suomessa säädetään sijoitusrahastolaissa.

4 a §

Rahoitustarkastuksen on tunnustettava listalleottoesitteeksi 1 luvun 2 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetuista arvopapereista laadittu esite, jonka toimivaltainen viranomainen Euroopan talousalueella on hyväksynyt. Rahoitustarkastus voi tunnustaa listalleottoesitteeksi myös 1 luvun 2 §:n 1 momentin 4—6 kohdassa tarkoitetuista arvopapereista laaditun esitteen, jonka toimivaltainen viranomainen Euroopan talousalueella on hyväksynyt ja joka täyttää listalleottoesitteille asetetut vaatimukset. Tunnustamismenettelystä säädetään tarkemmin valtiovarainministeriön asetuksella.

5 §

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijan on laadittava osavuosikatsaus kultakin yli kuuden kuukauden pituiselta tilikaudeltaan. Osavuosikatsaus on laadittava tilikauden kolmelta, kuudelta ja yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta, jos kyseessä on 1 luvun 2 §:n 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettu arvopaperi, ja kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta, jos kyseessä on 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2, 4 tai 6 kohdassa tarkoitettu arvopaperi. Tämä velvollisuus ei koske valtiota, sen keskuspankkia, kuntaa, kuntayhtymää eikä sellaista kansainvälistä julkisyhteisöä, jonka jäsenenä on vähintään kaksi Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota.

10 b §

Edellä 5—10 ja 10 a §:ssä tarkoitettu tiedonantovelvollisuus ei koske julkisen kaupankäynnin kohteena olevaa sijoitusrahastoa eikä avointa yhteissijoitusyritystä. Sijoitusrahastoja ja avoimia yhteissijoitusyrityksiä koskevasta tiedonantovelvollisuudesta säädetään sijoitusrahastolaissa.

11 §

Tässä luvussa ja 6 luvussa säädetystä tiedonantovelvollisuudesta voidaan hakemuksesta myöntää poikkeus, joka ei vaaranna sijoittajien asemaa. Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään poikkeuksen myöntämisestä silloin, kun Euroopan yhteisön direktiivien mukaan jäsenvaltio voi sallia poikkeuksen tiedonantovelvollisuudesta. Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan lisäksi säätää tiedonantovelvollisuutta koskevan vastaavan poikkeuksen myöntämisestä silloin, kun direktiivejä ei niiden soveltamisalan vuoksi sovelleta arvopaperiin. Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan säätää myös poikkeuksista tiedonantovelvollisuudesta silloin, kun arvopapereita tarjotaan yleisesti hyödyllisen, pääasiassa muun kuin voittoa tavoittelevan toiminnan rahoittamiseksi. Poikkeuksen myöntää rahoitustarkastus, kirjanpitolautakunta tai Vakuutusvalvontavirasto siten kuin 2—5 momentissa säädetään.

Kirjanpitolautakunta voi myöntää poikke-

uksen osavuositarkastuksen, vuosikatsauksen ja tilinpäätöksen sisällöstä, jollei laissa toisin säädetä. Rahoitustarkastuslain 2 §:ssä tarkoitettujen yhteisöjen osalta poikkeuksen voi kuitenkin myöntää rahoitustarkastus ja vakuutusyhtiöiden osalta Vakuutusvalvontavirasto. Kirjanpitolautakunnan ja Vakuutusvalvontaviraston on välittömästi ilmoitettava poikkeuksen saamiseksi tehtyyn hakemukseen annetusta päätöksestä rahoitustarkastukselle. Katsaukseen ja tilinpäätökseen on sisällytettävä maininta poikkeuksesta.

Rahoitustarkastus voi myöntää poikkeuksen listalleotto- ja tarjousesitteen sekä 6 luvussa tarkoitetun tarjousasiakirjan sisällöstä ja julkistamisesta sekä osavuositarkastuksen, vuosikatsauksen ja tilinpäätöksen julkistamisesta. Vakuutusyhtiöiden osalta poikkeuksen osavuositarkastuksen, vuosikatsauksen ja tilinpäätöksen julkistamisesta voi kuitenkin myöntää Vakuutusvalvontavirasto. Vakuutusvalvontaviraston on välittömästi ilmoitettava poikkeuksen saamiseksi tehtyyn hakemukseen annetusta päätöksestä rahoitustarkastukselle.

Rahoitustarkastuksen, kirjanpitolautakunnan ja Vakuutusvalvontaviraston on välittömästi ilmoitettava poikkeuksen saamiseksi tehdystä hakemuksesta ja siihen annetusta päätöksestä asianomaiselle julkisen kaupankäynnin järjestäjälle.

3 luku

Julkinen kaupankäynti ja muu ammattimaisesti järjestetty kaupankäyntimenettely arvopapereilla

2 §

Valtiovarainministeriön on annettava arvopaperipörssin toimilupaa koskeva päätös kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

2 a §

Muu kuin arvopaperipörssitoimintaan lu-

van saanut yhteisö ei saa toiminimessään tai muuten toimintaansa kuvaamaan käyttää sanaa tai yhdysosaa arvopaperipörssi.

3 §

Arvopaperipörssi saa arvopaperipörssitoiminnan lisäksi järjestää muuta julkista kaupankäyntiä sekä muuta 16 §:ssä tarkoitettua kaupankäyntimenettelyä ja tarjota arvopapereiden vaihdantaan ja säilytykseen liittyviä tietojenkäsittelypalveluja sekä arvopaperi- ja rahoitusmarkkinoiden kehittämiseen liittyviä koulutus- ja tiedotuspalveluja. Arvopaperipörssi saa toimia selvitysosapuolena ja harjoittaa selvitysyhteisön toimintaa sen mukaan kuin 4 a luvussa säädetään ja toimia tilinhoitajayhteisönä tai tilinhoitajayhteisön asiamiehenä sen mukaan kuin siitä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa. Arvopaperipörssi saa lisäksi, sen mukaan kuin siitä säädetään kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa, harjoittaa optioyhteisön toimintaa.

4 §

Arvopaperipörssillä on oltava säännöt, jotka sisältävät tätä lakia täydentävät määräykset ainakin siitä:

- 1) miten ja millä perusteilla arvopaperi otetaan kaupankäynnin kohteeksi;
- 2) miten ja milloin kaupankäynti pörssilistalla tapahtuu;
- 3) miten, milloin ja missä laajuudessa tarjouksia tai tarjouskehotuksia ja kauppvoja koskevat tiedot saatetaan sijoittajien ja kaupankäyntiin osallistuvien arvopaperinvälittäjien ja muiden arvopaperipörssissä toimivien tietoon;
- 4) miten ja millä perusteilla pörssivälittäjän, muun arvopaperipörssissä toimivan ja pörssimeklarin oikeudet myönnetään ja peruutetaan;
- 5) millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia pörssiyhtiöille ja niiden hallinnolle, pörssiarvopapereiden muille liikkeeseenlaskijoille ja niiden hallinnolle, pörssivälittäjille, muille arvopaperipörssissä toimiville ja pörssimeklareille tähän lakiin ja arvopaperipörssin sääntöihin perustuvien velvollisuuksien täyttämiseksi tai muutoin asetetaan;
- 6) miten osakkeenomistajien yhdenvertai-

suus turvataan, jos osakeyhtiö saa pörssin sääntöjen mukaan käydä arvopaperipörssissä kauppaa omilla osakkeillaan; sekä

7) miten arvopaperipörssille lain mukaan kuuluvat valvontatehtävät toteutetaan.

Säännöissä on otettava huomioon kaupan käynnin kohteena olevien arvopaperien ja niillä käytävän kaupan erityispiirteet sekä kaupankäyntiin osallistuvat sijoittajat. Arvopaperipörssin säännöt ja niiden muutokset vahvistaa hakemuksesta valtiovarainministeriö. Hakemus on ratkaistava kolmen kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Päätös on kuitenkin aina tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Valtiovarainministeriön on ennen sääntöjen vahvistamista pyydettävä rahoitustarkastuksen lausunto.

Valtiovarainministeriö voi arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen vahvistamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä määrätä vahvistamisensa säännöissä olevien määräysten sisältöä muutettavaksi tai täydennettäväksi. Valtiovarainministeriön on ennen määräyksen antamista pyydettävä asiassa rahoitustarkastuksen lausunto.

5 §

Valtiovarainministeriö voi määrätä arvopaperipörssin toiminnan keskeytettäväksi määräajaksi tai toistaiseksi, jos arvopaperipörssi on toiminut vastoin lakia tai asetuksia tai viranomaisten niiden nojalla antamia määräyksiä tai arvopaperipörssin sääntöjä taikka jos arvopaperipörssissä kaupankäynnin kohteena olevien arvopaperien vaihdanta on häiriintynyt siten, että arvopaperipörssin toiminnan jatkamisesta aiheutuu vakavaa uhkaa sijoittajille tai arvopaperimarkkinoiden toiminnalle.

Arvopaperipörssi voi erityisestä syystä keskeyttää pörssin toiminnan enintään viikon ajaksi silloin, kun toiminnan jatkaminen olisi vastoin sijoittajien etua. Keskeytyksestä ja toiminnan aloittamisesta on välittömästi ilmoitettava rahoitustarkastukselle.

Arvopaperipörssin tehtävät

6 §

Arvopaperipörssin on, sen lisäksi mitä sen tehtävistä on muutoin säädetty ja määrätty:

1) huolehdittava riittävän ja luotettavan valvonnan järjestämisestä arvopaperipörssin toiminnasta annettujen säännösten ja määräysten, arvopaperipörssin sääntöjen ja hyvän tavan noudattamisen turvaamiseksi arvopaperipörssin piirissä;

2) huolehdittava niiden tietojen saattamisesta julkisuuteen, jotka arvopaperipörssin on tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten taikka arvopaperipörssin sääntöjen mukaan julkistettava;

3) saatettava rahoitustarkastuksen tietoon menettely, joka ilmeisesti on vastoin arvopaperipörssin toiminnasta annettuja säännöksiä, sääntöjä ja määräyksiä, jollei menettelyä viipymättä oikaista tai asiointi muutoin korjaannu; menettelystä, jossa säännöksiä, sääntöjä tai määräyksiä on rikottu olennaisesti tai toistuvasti on kuitenkin aina ilmoitettava;

4) ilmoitettava rahoitustarkastukselle arvopaperin ottamisesta pörssilistalle ja sillä käytävän kaupan lopettamisesta sekä pörssivälittäjän, pörssimeklarin ja muun arvopaperipörssissä toimivan oikeuksien myöntämisestä ja peruuttamisesta; sekä

5) keskeytettävä arvopaperilla käytävä kauppa, kun se on tarpeen arvopaperipörssin toiminnasta annettujen säännösten ja määräysten, arvopaperipörssin sääntöjen tai hyvän tavan vastaisen menettelyn taikka muun arvopaperin hinnanmuodostukseen olennaisesti vaikuttavan seikan vuoksi.

6 a §

Arvopaperipörssin on myönnettävä pörssivälittäjän oikeudet hakijalle, joka täyttää laissa ja arvopaperipörssin säännöissä asetetut vaatimukset ja jolla on kiinteä toimipaikka Suomessa.

Arvopaperipörssi saa lisäksi myöntää pörssivälittäjän oikeudet arvopaperinvälittäjältä Suomessa edellytettyä toimilupaa vastaavan toimiluvan viranomaiselta Euroopan talousalueella saaneelle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle, jolla ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa. Valtiovarainministeriön määrää-

min ehdoin voidaan myös muulle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle myöntää pörssivälittäjän oikeudet, jos hakija täyttää laissa ja arvopaperipörssin säännöissä asetetut vaatimukset. Valtiovarainministeriön määräämin ehdoin voidaan myös muulle yhteisölle myöntää muun arvopaperipörssissä toimivan oikeudet käydä kauppaa omaan lukuunsa arvopaperipörssissä, jos hakija täyttää laissa ja arvopaperipörssin säännöissä asetetut sekä riittävät vakavaraisuutta ja riskien hallintaa koskevat edellytykset.

Pörssivälittäjällä, pörssimeklarilla ja muulla arvopaperipörssissä toimivalla on oikeus saattaa arvopaperipörssin päätös, jolla hakemus sille myönnettävistä oikeuksista on hylätty tai jolla sen oikeudet on peruutettu, rahoitustarkastuksen käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä.

9 §

Arvopaperipörssissä samaa arvopaperia tai samaan arvopaperiin oikeuttavaa arvopaperia koskevaa sijoituspalvelua tarjoavien arvopaperinvälittäjien, jotka kuuluvat samaan konserniin tai ovat keskenään taloudellisessa riippuvuussuhteessa, on järjestettävä toimintansa arvopaperipörssissä siten, ettei arvopaperipörssin luotettava toiminta vaarannu.

10 §

Osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttava arvopaperi voidaan ottaa pörssilistalle vain, jos julkisen kaupankäynnin kohteeksi on otettu tai samanaikaisesti otetaan samanlainen osake kuin se, mihin arvopaperi oikeuttaa.

12 §

Muun julkisen kaupankäynnin kohteeksi saadaan ottaa suomalainen tai ulkomainen arvopaperi, jos arvopaperiin todennäköisesti kohdistuu riittävästi kysyntää ja tarjontaa, jos arvopaperin hinnanmuodostuksen voidaan siten arvioida olevan luotettavaa ja jollei arvopaperin liikkeeseenlaskija ole kirjallisesti

ilmoittanut vastustavansa arvopaperilla käytävän kaupan aloittamista.

Rahoitustarkastus voi määrätä muun julkisen kaupankäynnin keskeyttäväksi, jos 13 §:ssä tarkoitettuja valtiovarainministeriön vahvistamia sääntöjä ei ole noudatettu taikka jos toiminnan jatkamisesta voi aiheutua vakavaa uhkaa sijoittajille tai rahoitusmarkkinoiden toiminnalle. Rahoitustarkastus voi myös kieltää aloittamasta kaupankäyntimenettelyn järjestämistä, jollei valtiovarainministeriö ole vahvistanut 13 §:n mukaisesti sitä koskevia sääntöjä.

Rahoitustarkastus voi liikkeeseenlaskijan pyynnöstä määrätä kaupankäynnin arvopaperilla lopetettavaksi, jos arvopaperi on otettu muun julkisen kaupankäynnin kohteeksi ilman liikkeeseenlaskijan suostumusta tai ilman, että liikkeeseenlaskija on tarjonnut kaupankäynnin kohteeksi otettuja tai niiden kanssa samanlaisia arvopapereita yleisölle. Rahoitustarkastuksen on pyydettävä lausunto asianomaiselta muun julkisen kaupankäynnin järjestäjältä. Rahoitustarkastus voi hylätä liikkeeseenlaskijan pyynnön, jos muun julkisen kaupankäynnin järjestäjä osoittaa, että arvopaperi muutoin täyttää 1 momentissa asetetut vaatimukset.

12 a §

Mitä 6 a §:ssä säädetään pörssivälittäjästä, muusta arvopaperipörssissä toimivasta ja pörssimeklarista, sovelletaan vastaavasti myös muuhun julkiseen kaupankäyntiin osallistuvaan arvopaperinvälittäjään, muuhun osapuoleen ja meklariin.

Mitä 9 §:ssä säädetään arvopaperinvälittäjän riippumattomuudesta arvopaperipörssissä, sovelletaan vastaavasti muuhun julkiseen kaupankäyntiin.

13 §

Valtiovarainministeriö vahvistaa hakemuksista arvopaperien muun julkisen kaupankäynnin säännöt, jotka sisältävät tätä lakia täydentävät määräykset ainakin siitä:

- 1) miten ja millä perusteilla arvopaperi otetaan kaupankäynnin kohteeksi;
- 2) miten ja milloin kaupankäynti tapahtuu;
- 3) miten, milloin ja missä laajuudessa

tarjouksia tai tarjouskehotuksia ja kauppvoja koskevat tiedot saatetaan sijoittajien ja kaupankäyntiin osallistuvien arvopaperinvälittäjien ja muiden osapuolten tietoon;

4) miten ja millä perusteilla arvopaperinvälittäjän, muun osapuolen ja meklarin oikeudet myönnetään ja peruutetaan;

5) millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille ja niiden hallinnolle, arvopaperinvälittäjille, muille osapuolille ja meklareille tähän lakiin ja muun julkisen kaupankäynnin sääntöihin perustuvien velvollisuuksien täyttämiseksi tai muutoin asetetaan;

6) kuka vastaa tai ketkä vastaavat kaupankäynnin järjestämisestä;

7) miten osakkeenomistajien yhdenvertaisuus turvataan, jos osakeyhtiö saa muussa julkisessa kaupankäynnissä käydä kauppaa omilla osakkeillaan; sekä

8) miten muun julkisen kaupankäynnin järjestäjälle lain mukaan kuuluvat valvonta-tehtävät toteutetaan.

Valtiovarainministeriön on vahvistettava 1 momentissa tarkoitettut säännöt, jos kaupankäynti on järjestetty ja säännelty luotettavasti ja tasapuolisesti, jos kaupankäynnissä noudattavat säännöt tarjoavat riittävän suojan sijoittajille ja jos niiden sekä muun julkisen kaupankäynnin järjestämisestä annettujen säännösten ja määräysten ja hyvän tavan noudattamisen riittävästä ja luotettavasta valvonnasta on huolehdittu asianmukaisesti. Oikeus hakea sääntöjen vahvistamista on arvopaperipörssillä ja arvopaperinvälittäjällä. Säännöissä on otettava huomioon kaupankäynnin kohteena olevien arvopaperien ja niillä käytävän kaupan erityispiirteet sekä kaupankäyntiin osallistuvat sijoittajat. Sääntöjen vahvistamista koskeva hakemus on ratkaistava kolmen kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Päätös on kuitenkin aina tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Valtiovarainministeriön on ennen sääntöjen vahvistamista pyydettävä rahoitustarkastuksen lausunto ja, jos säännöt koskevat 1 luvun 2 §:n 1 mo-

mentin 2 kohdassa tarkoitetuilla arvopapereilla käytävää kauppaa, myös Suomen Pankin lausunto.

Valtiovarainministeriö voi arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen vahvistamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä määrätä vahvistamisensa säännöissä olevien määräysten sisältöä muutettavaksi tai täydennettäväksi. Valtiovarainministeriön on ennen määräyksen antamista pyydettävä asiassa rahoitustarkastuksen lausunto ja, jos säännöt koskevat 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuilla arvopapereilla käytävää kauppaa, myös Suomen Pankin lausunto.

Valtiovarainministeriö voi peruuttaa 1 momentissa tarkoitetuille säännöille antamansa vahvistamisen, jos arvopaperien julkisessa kaupankäynnissä on olennaisesti rikottu lakia, asetuksia tai viranomaisten niiden nojalla antamia määräyksiä tai julkisen kaupankäynnin sääntöjä taikka jos sääntöjen vahvistamiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa.

14 §

Sen estämättä, mitä 13 §:ssä säädetään, Suomen Pankki voi ilmoittaa edellytykset, joiden mukaan se käy kauppaa 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuilla arvopapereilla rahapoliittisten tehtäviensä hoitamiseksi.

Suomen Pankin 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuilla arvopapereilla käymään kauppaan ei sovelleta, mitä 2 luvun 7 §:n 3 momentissa, 5 luvun 1 §:ssä tarkoitetuissa rikoslain säännöksissä tai 9 luvun 2 §:ssä säädetään. Sama koskee tällaisilla arvopapereilla käytävää kauppaa, jonka säännöissä on määrätty, ettei yleisöllä ole oikeutta suoraan tai välillisesti osallistua kaupankäyntiin.

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevilla arvopapereilla käytävän kaupan keskeyttäminen

14 a §

Jos arvopaperipörssi tai muu julkisen kaupankäynnin järjestäjä on keskeyttänyt arvopaperilla käytävän kaupan arvopaperien liikkeeseenlaskijasta johtuvasta syystä, on samal-

la arvopaperilla käytävä kauppa keskeytettävä kaikilla arvopaperipörssien pörssilistoilla ja kaikessa muussa julkisessa kaupankäynnissä. Kaupankäyntiä voidaan jatkaa heti keskeyttämiseen johtaneen syyn poistuttua. Keskeytyksestä ja sen lopettamisesta sekä näiden toimenpiteiden perusteista on ilmoitettava välittömästi kaikille niille julkisen kaupankäynnin järjestäjille, jotka järjestävät julkista kauppaa toimenpiteiden kohteena olevalle arvopaperille.

Ilmoitukset muille jäsenvaltioille ja komissiolle

15 §

Valtiovarainministeriön on laadittava sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla annettun neuvoston direktiivin 93/22/ETY mukaisesti luettelo arvopaperien julkisesta kaupankäynnistä, jolle tämän lain mukaisesti on vahvistettu säännöt. Valtiovarainministeriön on annettava tämä luettelo ja siinä tarkoitettujen markkinoiden toimintaa koskevat säännöt tiedoksi muille jäsenvaltioille ja komissiolle, jos sääntöjen vahvistamista koskevassa hakemuksessa on valtiovarainministeriöltä pyydetty tällaisen ilmoituksen tekemistä ja sääntöjä vahvistettaessa on voitu varmistua siitä, että säännöt täyttävät ilmoituksen tekemiselle asetetut vaatimukset. Samalla tavalla on ilmoitettava luetteloon tai sääntöihin teidyistä muutoksista.

Kaupankäynnin ammattimainen järjestäminen

16 §

Vain arvopaperipörssi tai arvopaperinvälittäjä saa ammattimaisesti järjestää arvopaperien ostajien ja myyjien yhteen saattamiseksi kaupankäyntimenettelyn, joka on yleisön käytettävissä. Milloin kysymyksessä on muu kuin 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettu julkinen kaupankäynti, tällaista kaupankäyntiä järjestävää arvopaperinvälittäjää ja tämän palveluksessa olevaa henkilöä koskee soveltuvin osin, mitä 4 luvussa säädetään arvopaperinvälittäjästä, meklarista ja arvopaperinvälittäjän palveluksessa olevasta henkilöstä ja rahoitustarkastuksen määräyksenantovaltuudesta. Muussa ammattimaisesti järjestetyssä kaupankäynti-

menettelyssä voidaan käydä kauppaa arvopapereilla, joiden liikkeeseenlaskijaa ja joilla käytävää kauppaa koskevien tietojen saatavuus on turvattu riittävällä tavalla. Muussa ammattimaisesti järjestetyssä kaupankäyntimenettelyssä ei voida kuitenkaan käydä kauppaa tässä laissa tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteena olevilla arvopapereilla. Muun ammattimaisesti järjestetyn kaupankäyntimenettelyn järjestäjän on ilmoitettava kaupankäyntimenettelyn kohteeksi otettavan arvopaperin liikkeeseenlaskijalle arvopaperilla käytävän kaupan aloittamisesta.

Milloin kysymyksessä on muu kuin 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettu julkinen kaupankäynti, tällaisen kaupankäynnin järjestäjän on julkistettava kaupankäyntimenettelynsä säännöt, jotka sisältävät määräykset ainakin niistä seikoista, mistä säädetään 13 §:n 1 momentissa, sekä siitä, miten kaupankäyntimenettelyn kohteena olevilla arvopapereilla tehtyjen kauppajien selvitys ja arvopaperien säilytys tapahtuu. Lisäksi säännöistä on käytävä ilmi, miten kaupankäynnin sääntöjä muutetaan ja miten sääntöjen muutoksista tiedotetaan kaupankäyntimenettelyn osapuolille ennen niiden voimaantuloa. Tässä momentissa tarkoitettua kaupankäyntimenettelyn järjestäjän on ilmoitettava rahoitustarkastukselle kaupankäyntimenettelynsä säännöt ja niiden muutokset ennen niiden voimaantuloa.

Kaupankäyntimenettelyn järjestäjän on huolehdittava riittävän ja luotettavan valvonnan järjestämisestä toiminnasta annettujen säännösten ja määräysten, kaupankäyntimenettelyn sääntöjen ja hyvän tavan noudattamisen turvaamiseksi kaupankäyntimenettelyn piirissä. Kaupankäyntimenettelyn järjestäjän on toimitettava rahoitustarkastukselle kuvaus valvontajärjestelmästä ja kauppatietojen keräys- ja säilyttämisjärjestelmästä.

Ammattimaisesti järjestetyn kaupankäyntimenettelyn markkinointi

17 §

Arvopaperien julkista kaupankäyntiä tai muuta 16 §:ssä tarkoitettua kaupankäyntimenettelyä ei saa markkinoida antamalla totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja taikka käyttämällä hyvän tavan vastaista tai muuten sopimatonta menettelyä.

4 luku

Arvopaperikauppa ja sijoituspalvelun tarjoaminen

4 §

Arvopaperinvälittäjän on pyrittävä välttämään eturistiriitatilanteita ja niiden syntyessä kohdeltava asiakasta hyvän tavan mukaisesti. Arvopaperinvälittäjän on kohdeltava asiakaitaan tasapuolisesti. Arvopaperinvälittäjä ei saa antaa toisen asiakkaan, arvopaperin liikkeeseenlaskijan tai oman etunsa vaikuttaa asiakkaalle antamaansa ohjeeseen tai neuvon taikka toimeksiannon suorittamistapaan. Rahoitustarkastus voi antaa arvopaperinvälittäjille tarkempia määräyksiä menettelyistä eturistiriitatilanteiden välttämiseksi.

7 §

Arvopaperinvälittäjän on tehtävä edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus rahoitustarkastuksen määräämällä arvopaperimarkkinoiden toimivuuden ja valvonnan turvaavalla tavalla joko asianomaiselle arvopaperipörsille, julkisen kaupankäynnin muulle järjestäjälle, erityisestä syystä muulle rahoitustarkastuksen valvottavalle ja sen tätä tarkoitusta varten hyväksymälle yhteisölle taikka rahoitustarkastukselle tai Suomen Pankille. Jos tiedot saadaan suoraan kaupankäyntijärjestelmästä, ei ilmoitusta tarvitse tehdä.

4 a luku

Selvitystoiminta

2 §

Hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

4 §

Selvitysyhteisöllä on oltava säännöt, jotka sisältävät tätä lakia täydentävät määräykset selvitysyhteisön toiminnan harjoittamisesta. Säännöt ja niiden muutokset vahvistaa hakemuksesta valtiovarainministeriö, jos ne täyttävät luotettavan selvitysyhteisön toiminnan vaatimukset ja jos niiden sekä selvitysyhteisön toiminnasta annettujen säännösten ja määräysten ja hyvän tavan noudattamisen riittävästä ja luotettavasta valvonnasta on huolehdittu asianmukaisesti. Hakemus on ratkaistava kolmen kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Päätös on kuitenkin aina tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Valtiovarainministeriön on ennen sääntöjen tai niiden muutosten vahvistamista pyydettävä asiasta lausunto Suomen Pankilta ja rahoitustarkastukselta. Jos yhteisön toimintaan tulee kuulumaan arvo-osuusjärjestelmään liitettyjen arvopaperien selvitystoimintaa, on lausunto tarvittaessa pyydettävä myös arvopaperikeskukselta sekä asianomaiselta arvopaperipörsiltä tai muun julkisen kaupankäynnin järjestäjältä sääntöjen yhteensopivuuden varmistamiseksi ja arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen vahvistamiseksi.

Säännöt voidaan vahvistaa, jos ne sisältävät sijoittajan ja selvitysosapuolen suojan kannalta riittävät määräykset siitä:

1) millaisia arvopaperikauppoja tai muita luovutuksia otetaan selvitysyhteisön harjoittaman selvitystoiminnan kohteeksi;

2) miten ja milloin selvitystoiminta järjestetään;

3) miten ja millä perusteilla selvitysosapuoleksi hyväksyminen ja oikeuksien peruuttaminen tapahtuu;

4) miten arvopaperikaupasta tai muusta luovutuksesta johtuvat velvoitteet määritellään selvitystoiminnassa;

5) miten velvoitteet vahvistetaan kaupan osapuolia ja selvitysosapuolia sitoviksi;

6) millä tavalla selvitysyhteisö vastaa velvoitteiden täyttämisestä;

7) kuinka nopeasti ja miten velvoitteet on täytettävä;

8) miten selvitysyhteisön maksuvalmius turvataan;

9) miten 7 §:ssä tarkoitetut selvitystoimintaa turvaavat vakuudet asetetaan;

10) miten selvitystoiminnasta aiheutuva tappionvaara katetaan;

11) miten selvitystoiminta järjestetään häiriötilanteissa tai silloin, jos selvitysosapuoli laiminlyö selvitystoimintaan kuuluvia velvoitteitaan;

12) miten selvitysosapuolet vastaavat selvitystoiminnasta;

13) miten sääntöjä täydentävien päätösten antaminen on jaettu hallituksen ja toimitusjohtajan kesken; sekä

14) miten selvitysyhteisölle lain mukaan kuuluvat valvontatehtävät toteutetaan.

— — — — —
Valtiovarainministeriö voi selvitysyhteisön toimintaa kohtaan tunnetun luottamuksen vahvistamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä määrätä vahvistamiensa sääntöjen sisältöä muutettavaksi tai täydennettäväksi. Valtiovarainministeriön on ennen määräyksen antamista pyydettävä asiassa rahoitustarkastuksen ja Suomen Pankin lausunto. Jos tärkeä yleinen etu vaatii selvitystoiminnan järjestämistä, eikä selvitysyhteisön sääntöjä tai niiden muutosta ole hakemuksen hylkäämisen takia tai muusta syystä vahvistettu, voi valtiovarainministeriö määrätä selvitystoiminnan järjestämisestä.

5 §

Selvitysyhteisö saa 1 luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun selvitysyhteisön toiminnan lisäksi toimiluvassa määrätyn edellytyksin

1) harjoittaa 4 luvun 5 a §:n 3 momentissa määriteltujen arvopaperien lainaus- ja takaisinostosopimusten selvitystoimintaa, jos rahoitustarkastus on hyväksynyt sopimusten ehdot, sekä harjoittaa 3 luvun 16 §:ssä tarkoitetussa muussa ammattimaisesti järjestetyssä ja yleisön käytettävissä olevassa kaupankäyntimenettelyssä tehtyjen kauppojen selvitystoimintaa;

— — — — —

5 luku

Sisäpiiriä koskevat säännökset

Omistuksen julkisuus

2 §

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja osakkeeseen oikeuttavien arvopaperien sekä tällaisiin arvopapereihin oikeuttavien muiden arvopaperien omistus on julkista, jos arvopaperin omistaja on:

1) tällaisen osakkeen liikkeeseen laskeneen yhtiön, arvopaperikeskuksen, arvopaperipörssin tai arvopaperinvälittäjän hallituksen tai hallituneuvoston jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja tai toimitusjohtajan varamies taikka tilintarkastaja, varatilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön toimihenkilö, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta;

2) meklari ja arvopaperinvälittäjän palveluksessa oleva henkilö, jonka tehtävänä on tällaisia arvopapereita koskevien toimeksiantojen käsittely tai niitä koskeva sijoitustutkimus;

3) arvopaperikeskuksen, arvopaperipörssin tai muuta julkista kaupankäyntiä tällaisilla arvopapereilla järjestävän arvopaperinvälittäjän muu kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu toimihenkilö; sekä

4) yhteisö tai säätiö, jossa tässä pykälässä tarkoitetulla henkilöllä yksin tai yhdessä perheenjäsentensä tai toisen tässä pykälässä tarkoitetun henkilön tai tämän perheenjäsenten kanssa on määräysvalta.

— — — — —

3 §

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan osakkeen liikkeeseen laskeneeseen yhtiöön 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetussa suhteessa olevan henkilön on tehtävään tullessaan ilmoitettava yhtiölle:

1) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja hän on;

2) 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu yhteisö tai säätiö;

3) yhteisö tai säätiö, jossa hänellä on 2 momentissa tarkoitettu huomattava vaikutusvalta;

4) omistamansa, 1 kohdassa tarkoitetun

vajaavaltaisen sekä 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat yhtiön osakkeet ja osakkeisiin oikeuttavat arvopaperit; sekä tehtävässä ollessaan

5) edellä 4 kohdassa tarkoitetuilla arvopapereilla tehdyt kaupat ja muut luovutukset; sekä

6) muut tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset.

4 §

Arvopaperikeskukseen, arvopaperipörssiin ja muuta julkista kaupankäyntiä järjestävään arvopaperinvälittäjään 2 §:n 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevan henkilön on tehtävään tullessaan ilmoitettava arvopaperikeskukselle, arvopaperipörssille tai arvopaperinvälittäjälle vajaavaltainen, jonka edunvalvoja hän on, sekä 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu yhteisö tai säätiö sekä tiedoissa tapahtuvat muutokset. Tällaisen henkilön on liitettävä ilmoitukseensa 3 §:n 1 momentin 4—6 kohdassa tarkoitettut tiedot.

Arvopaperinvälittäjään 2 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevan henkilön on tehtävään tullessaan ilmoitettava välittäjälle vajaavaltainen, jonka edunvalvoja hän on, sekä 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu yhteisö tai säätiö sekä tiedoissa tapahtuvat muutokset. Ilmoitukseen on liitettävä 3 §:n 1 momentin 4—6 kohdassa tarkoitettut tiedot.

7 luku

Arvopaperimarkkinoiden valvonta

1 §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja viranomaisten niiden nojalla antamien määräysten sekä arvopapereilla käytävää julkista kauppaa ja muuta 3 luvun 16 §:ssä tarkoitettua kaupankäyntimenettelyä koskevien sääntöjen, ohjeiden ja sopimusehtojen noudattamista valvoo rahoitustarkastus.

Rahoitustarkastuksella on oikeus saada julkisen kaupankäynnin ja muun 3 luvun 16 §:ssä tarkoitetun kaupankäyntimenettelyn kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijalta, muulta arvopaperipörssissä toimivalta ja muun julkisen kaupankäynnin muulta osapuolelta, 2 luvun 3 §:ssä tarkoitetun esit-

teen julkistamiseen velvolliselta, 2 luvun 9 ja 10 §:ssä tarkoitetulta ilmoitusvelvolliselta, 4 a luvun 5 §:n 2 momentissa tarkoitetulta selvitysyhteisön omistuksessa olevalta tai selvitystoimintaan kuuluvia tehtäviä hoitavalta, 5 luvun 2, 3 ja 4 §:ssä tarkoitetulta ilmoitusvelvolliselta, yhteisöltä ja säätiöltä sekä 6 luvun 1 §:ssä tarkoitetulta ostotarjouksen tekijältä ja 6 luvun 6 §:ssä tarkoitetulta osakkeenomistajalta tai muulta lunastusvelvolliselta valvonnan edellyttämät tiedot sekä saada näiltä jäljennökset valvonnan kannalta tarpeelliseksi katsomistaan asiakirjoista. Rahoitustarkastuksella on lisäksi oikeus suorittaa valvonnan kannalta välttämätön tarkastus edellä mainituissa lainkohdissa tarkoitettujen yhteisöjen ja säätiöiden luona.

2 §

Kiellon, jota 1 momentissa tarkoitetaan, määrää markkinaoikeus. Markkinaoikeus voi myös antaa kiellon väliaikaisena, jolloin kiello on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Määrätessään 1 momentissa tarkoitettua kiellon markkinaoikeus voi velvoittaa 2 luvun 1 §:n vastaisen menettelyn oikaistavaksi, jos sitä sijoittajille aiheutuvien ilmeisten haittojen vuoksi on pidettävä tarpeellisena. Määräystä voidaan tehostaa uhkasakolla.

3 §

Joka tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan tai arvopaperipörssin, arvopaperinvälittäjän, selvitysyhteisön, selvitysosapuolen tai 4 a luvun 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun yhteisön toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai toimihenkilönä on saanut tietää arvopaperin liikkeeseenlaskijan tai muun henkilön taloudellista asemaa tai yksityistä olosuhdetta koskevan julkistamattoman seikan tahi liike- tai ammattisalaisuuden, ei saa sitä ilmaista tai muuten paljastaa eikä käyttää hyväksi, jos siitä ei ole säädetty tai asianmukaisessa järjestyksessä määrätty ilmaistaivaksi tai ellei se, jonka hyväksi vaihtiovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen.

8 luku

Rangaistussäännökset*Luvaton kaupankäyntimenettelyn järjestäminen arvopapereille*

2 §

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta järjestää julkista kaupankäyntiä tai muuta ammattimaisesti järjestettyä kaupankäyntimenettelyä arvopapereilla vastoin 3 luvun 1 §:ää, 5 §:n 1 momenttia, 10 §:n 1—3 momenttia, 12, 13 tai 16 §:ää, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *luvattomasta kaupankäyntimenettelyn järjestämisestä arvopapereille* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

3 §

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) rikkoo 2 luvun 1, 2—4, 4 a, 5, 5 a, 6 tai 6 a §:n taikka 3 luvun 17 §:n säännöksiä,

2) laiminlyö 2 luvun 7—10 tai 10 a §:ssä taikka 11 §:n 3 momentissa säädetyn tiedonantovelvollisuuden,

3) laiminlyö 4 luvun 7 §:ssä tai 5 luvun 2—4 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden taikka 5 luvun 5 §:ssä tarkoitetun velvollisuuden pitää rekisteriä,

4) rikkoo 6 luvun 1 §:ää tai laiminlyö 6 luvun 2 §:n 1 momentissa, 3 §:n 1 momentissa, 4 §:ssä tai 6 §:n 4 momentissa säädetyn julkistamisvelvollisuuden tai

5) julkistaa tarjous- tai listalleottoesitteen tai tarjousasiakirjan ennen kuin rahoitustarkastus on hyväksynyt sen,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *arvopaperimarkkinarikkomuksesta* sakkoon.

10 luku

Erinäisiä säännöksiä

3 §

Valtiovarainministeriön tämän lain perusteella antamiin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla. Jos 3 luvun 2 §:n 1 momentissa, 4 §:n 2 momentissa tai 13 §:n 3 momentissa taikka 4 a luvun 2 §:ssä tai 4 §:n 1 momen-

tissa tarkoitettua päätöstä arvopaperipörssin toiminnan harjoittamiseen oikeuttavan luvan myöntämisestä, arvopaperipörssin sääntöjen tai niiden muutosten vahvistamisesta, muun julkisen kaupankäynnin sääntöjen tai niiden muutosten vahvistamisesta, selvitysyhteisön toimiluvan myöntämisestä tai selvitysyhteisön sääntöjen tai niiden muutosten vahvistamisesta ei ole annettu niiden antamiselle säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Valtiovarainministeriön on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Tässä momentissa tarkoitettun valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muutoksen hakemisesta markkinaoikeuden päätökseen säädetään eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetussa laissa (1528/2001).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002. Sen 2 luvun 3 §:n 1—6 momentit tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä heinäkuuta 2002.

Yksityisiin osakeyhtiöihin, muihin keskinäisiin vakuutusyhtiöihin kuin julkisiin keskinäisiin vakuutusyhtiöihin ja vakuutusyhdistyksiin sovelletaan ensi kerran tämän lain 2 luvun 3 §:n 1—6 momentin säännöksiä.

Tämän lain 3 luvun 2 §:n 3 momentin, 4 §:n 2 momentin, 13 §:n 3 momentin ja 4 a luvun 2 §:n 3 momentin ja 4 §:n 1 momentin mukaisten päätösten tekemiselle asetettuja määräaikoja ei sovelleta lain voimaantullessa vireillä oleviin hakemuksiin.

Arvopaperipörssin, muun julkisen kaupankäynnin järjestäjän ja selvitysyhteisön on täydennettävä sääntönsä tämän lain vaatimusten mukaisiksi. Sääntöjen täydentämistä koskeva hakemus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Tämän lain 3 luvun 16 §:ssä tarkoitettua kaupankäyntimenettelyä järjestävän on laadittava kaupankäyntimenettelynsä säännöt ja

annettava ne tiedoksi rahoitustarkastukselle 12 kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Tämän lain 7 luvun 2 §:n 2 ja 3 momentti ja 10 luvun 3 §:n 3 momentti tulevat voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

N:o 1518

Laki**kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä 26 päivänä elokuuta 1988 annetun lain (772/1988) 1 luvun 1 §:n 2 ja 3 momentti, 3 luvun 12 §, 4 luvun 3 §:n 3 momentti ja 5 luvun 1 a §,

sellaisina kuin ne ovat 1 luvun 1 §:n 2 ja 3 momentti sekä 5 luvun 1 a § laissa 969/1999, 3 luvun 12 § laissa 477/1999 ja 4 luvun 3 §:n 3 momentti laissa 599/1997,

muutetaan 1 luvun 2 §:n 1 ja 2 kohta sekä 3 §:n 2 momentti, 2 luvun 2 §:n 3 momentti, 4 §:n 1 momentti, 6, 8, 10 ja 11 §, 3 luvun 1 ja 2 §, 3 §:n 2—4 momentti, 5 §:n 1 momentti ja 11 §:n 3 momentti, 4 luvun 1 §:n 4 momentti ja 3 §:n 1 momentti, 5 luvun 3 §:n 1 momentti sekä 4 ja 8 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 2 §:n 3 momentti mainitussa laissa 969/1999, 2 luvun 4 §:n 1 momentti laissa 800/2000, 2 luvun 6 § ja 3 luvun 1 § osaksi mainitussa laissa 599/1997, 2 luvun 8 § ja 5 luvun 8 § osaksi laeissa 741/1993 ja 582/1996, 2 luvun 10 § mainituissa laeissa 582/1996 ja 599/1997, 2 luvun 11 § ja 3 luvun 5 §:n 1 momentti mainitussa laissa 582/1996, 3 luvun 2 § mainituissa laeissa 741/1993 ja 599/1997, 3 luvun 3 §:n 3 ja 4 momentti ja 11 §:n 3 momentti sekä 4 luvun 1 §:n 4 momentti ja 3 §:n 1 momentti mainitussa laissa 599/1997 sekä 5 luvun 3 §:n 1 momentti ja 4 § mainitussa laissa 477/1999 seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

2 §

Johdannaissopimukset

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *optiolla* sopimusta, jossa toinen osapuoli (*optionsaaja*) saa toiselta osapuolelta (*optionasettaja*) vastiketta (*premio*) vastaan oikeuden sovittuun lunastushinnasta tulevaisuudessa ostaa (*osto-optio*) tai myydä (*myyntioptio*) tietyn määrän arvopapereita tai hyödykkeitä tai muuta varallisuutta (*kohde-etuus*)

taikka oikeuden saada kohde-etuuden hinnan tai muun etuuden arvon kehitystä kuvaavan tunnusluvun muutoksen perusteella laskettavan suorituksen (*indeksi-optio*);

2) *termiinillä* kohde-etuutta koskevaa kauppasopimusta, jossa sovitaan hinnasta sekä määräpäivästä, jolloin suoritusta tai suorituksen korvaavaa hyvitystä on viimeistään vaadittava tai jolloin suoritus tai hyvitys ilman erillistä vaatimusta käy tehtäväksi, tai vastaavaa kohde-etuuden hinnan tai muun etuuden arvon kehityksen nojalla laskettavaan suoritukseen molemminpuolisesti oikeuttavaa sopimusta (*indeksitermiini*);

3 §

Optioyhteisö

— — — — —
Optiopörssitoiminnalla tarkoitetaan tässä laissa vakioitujen optioiden ja termiinien kaupankäynnin edellytysten järjestämistä ja ylläpitoa.
 — — — — —

2 luku

Optioyhteisö ja markkinaosapuolet

2 §

Toimiluvan myöntäminen

— — — — —
 Hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.
 — — — — —

4 §

Optioyhteisön toiminta

Optioyhteisö saa optioyhteisön toiminnan lisäksi tarjota johdannais-, rahoitus- ja arvopaperimarkkinoiden kehittämiseen liittyviä tieto-, tiedotus- ja tietojenkäsittelypalveluja sekä harjoittaa arvopaperimarkkinalain 4 luvun 5 a §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettujen arvopaperien lainaus- ja takaisinostosopimusten selvitystoimintaa, jos rahoitustarkastus on hyväksynyt sopimusten ehdot tai jos ehdot on hyväksytty osana optioyhteisön sääntöjä tai ne on otettu sääntöjen liitteeksi. Optioyhteisö saa tarjota myös arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuun selvitystoimintaan liittyviä palveluja siinä laajuudessa kuin se on tarpeen johdannaisopimusten toteuttamiseksi. Optioyhteisö saa toimia selvitysosapuolena ja harjoittaa selvitysyhteisön toimintaa siten kuin siitä säädetään arvopaperimarkkinalain 4 a luvussa. Optioyhteisö saa toimia tilinhoita-

jayhteisönä tai tilinhoitajayhteisön asiamiehenä sen mukaan kuin siitä säädetään arvosuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991). Optioyhteisön oikeudesta harjoittaa arvopaperipörssitoimintaa säädetään arvopaperimarkkinalaissa.
 — — — — —

6 §

Optioyhteisön säännöt

Optioyhteisöllä on oltava säännöt, jotka sisältävät tätä lakia täydentävät määräykset optiopörssitoiminnasta, optiokauppojen selvityksestä ja siitä, miten optioyhteisölle lain mukaan kuuluvat valvontatehtävät toteutetaan.

Optioyhteisön säännöt vahvistaa hakemuksesta valtiovarainministeriö. Hakemus on ratkaistava kolmen kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Päätös on kuitenkin aina tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Option ja termiinin kurssin vahvistamista ja niillä käytävää kauppaa ei saa aloittaa, ennen kuin optiota ja termiiniä koskevat sääntöjen määräykset on vahvistettu.

Valtiovarainministeriö voi johdannaismarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen vahvistamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä määrätä vahvistamisensa optioyhteisön säännöissä olevien määräysten sisältöä muutettavaksi tai täydennettäväksi. Valtiovarainministeriön on ennen määräyksen antamista pyydettävä asiassa rahoitustarkastuksen lausunto ja, jos säännöt koskevat sähköön tai maakaasuun perustuvaa optiokauppaa, myös sähkö- ja maakaasumarkkinoita valvojan viranomaisen (*sähkö- ja maakaasumarkkinaviranomainen*) lausunto.

8 §

Optioyhteisön tehtävät

Optioyhteisön on sen lisäksi, mitä sen tehtävistä on muutoin säädetty ja määrätty:

- 1) huolehdittava riittävän ja luotettavan

valvonnan järjestämisestä optioyhteisön toiminnasta annettujen säännösten ja määräysten sekä yhteisön sääntöjen noudattamisen turvaamiseksi yhteisön piirissä;

2) huolehdittava niiden tietojen saattamisesta julkisuuteen, jotka optioyhteisön on tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka yhteisön sääntöjen mukaan julkistettava;

3) saatettava rahoitustarkastuksen tietoon menettely, joka ilmeisesti on vastoin optioyhteisön toiminnasta annettuja säännöksiä, sääntöjä tai määräyksiä, jollei menettelyä viipymättä oikaista tai asiointi muutoin korjaannu; menettelystä, jossa säännöksiä, sääntöjä tai määräyksiä on rikottu olennaisesti tai toistuvasti on kuitenkin aina ilmoitettava; sekä

4) ilmoitettava rahoitustarkastukselle päätöksensä option ja termiinin kurssin ottamisesta vahvistettavaksi ja sillä käytävän kaupan aloittamisesta ja lopettamisesta sekä välittäjän, markkinatakaajan, meklarin ja muun optioyhteisössä toimivan oikeuksien myöntämisestä ja peruuttamisesta.

10 §

Välittäjä, markkinatakaaja ja muu optioyhteisössä toimiva

Optioyhteisön on myönnettävä välittäjän ja markkinatakaajan oikeudet hakijalle, joka täyttää laissa ja optioyhteisön säännöissä asetetut vaatimukset ja jolla on kiinteä toimipaikka Suomessa.

Optioyhteisö saa lisäksi myöntää välittäjän ja markkinatakaajan oikeudet arvopaperinvälittäjältä Suomessa edellytettyä toimilupaa vastaavan toimiluvan viranomaiselta Euroopan talousalueella saaneelle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle, jolla ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa. Valtiovarainministeriön määräämin ehdoin voidaan myös muulle ulkomaiselle arvopaperinvälittäjälle myöntää välittäjän ja markkinatakaajan oikeudet, jos hakija täyttää laissa ja optioyhteisön säännöissä asetetut vaatimukset. Valtiovarainministeriön määräämin ehdoin voidaan myös muulle yhteisölle myöntää muun optioyhteisössä toimivan oikeudet käydä kauppaa omaan lukuunsa, jos hakija täyttää laissa ja

optioyhteisön säännöissä asetetut sekä riittävät vakavaraisuutta ja riskien hallintaa koskevat edellytykset.

Optioyhteisön on peruutettava määräajaksi tai kokonaan välittäjän, markkinatakaajan ja muun optioyhteisössä toimivan oikeudet, jos rahoitustarkastus optioyhteisöä kuultuaan niin painavasta syystä vaatii. Rahoitustarkastuksen on välittömästi ilmoitettava vaatimuksistaan ja sen perusteista optioyhteisölle sekä sille, jota vaatimus koskee.

Välittäjällä, markkinatakaajalla ja muulla optioyhteisössä toimivalla on oikeus saattaa optioyhteisön päätös, jolla hakemus sille myönnettävistä oikeuksista on hylätty tai jolla sen oikeudet on peruutettu, rahoitustarkastuksen käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä.

11 §

Välittäjän ja markkinatakaajan riippumattomuus

Optioyhteisössä samaa johdannaissopimusta koskevaa sijoituspalvelua tarjoavien välittäjien ja markkinatakaajien, jotka kuuluvat samaan konserniin tai ovat keskenään taloudellisessa riippuvuussuhteessa, on järjestettävä toimintansa optioyhteisössä siten, ettei optioyhteisön luotettava toiminta vaarannu.

3 luku

Optioyhteisön toiminta

1 §

Kaupattavat johdannaissopimukset

Optioyhteisössä saadaan käydä kauppaa vain yhteisön säännöissä määritellyillä optioilla ja termiineillä. Tiedot kohde-etuuksista, tunnusluvuista ja tunnuslukujen laskentamenetelmistä voidaan antaa myös optioyhteisön sääntöjen liitteenä.

Valtiovarainministeriön on vahvistettava optiota ja termiiniä koskevat yhteisön sääntöjen määräykset, jos ne ovat tämän lain mukaisia eikä ole erityistä syytä kieltää niiden ottamista kurssin vahvistuksen ja kaupan käynnin kohteeksi optioyhteisössä.

2 §

Kohde-etuudet ja tunnusluvut

Arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua arvopaperia koskeva optio ja termiini saadaan ottaa kurssin vahvistuksen ja kaupankäynnin kohteeksi, jos arvopaperi on kaupankäynnin kohteena arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettussa julkisessa kaupankäynnissä tai sitä vastaavalla ulkomaisella säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla taikka sellaisessa muussa vaihdantajärjestelmässä, jossa arvopaperilla käytävän kaupan laajuus, arvopaperin liikkeeseenlaskijan tiedonantovelvollisuutensa perusteella julkistamien tietojen saatavuus Suomessa ja käyvän hintatason vahvistamisessa tai julkisessa ilmoittamisessa noudatettava menettely mahdollistavat luotettavan kurssin muodostumisen sopimukselle.

Raaka-ainetta, muuta hyödykettä tai muuta etuutta koskeva optio ja termiini saadaan ottaa kurssin vahvistuksen ja kaupankäynnin kohteeksi, jos sopimuksella käytävän kaupan riittävä laajuus mahdollistaa luotettavan kurssin muodostumisen sille. Sopimuksen kohde-etuuden hinnan tai muun etuuden arvon määräytyminen tulee yksiselitteisesti määritellä optioyhteisön säännöissä tai niiden liitteessä.

Kurssin vahvistuksen ja kaupankäynnin kohteena olevien indeksioptioiden ja indeksitermiinien tulee kohdistua 1 momentissa tarkoitetuissa vaihdantajärjestelmissä kaupankäynnin kohteeksi otettujen arvopaperien hintakehityksen, raaka-aineen tai muun hyödykkeen hintakehityksen tai muun etuuden arvon muutosten perusteella laskettavaan tunnusluukuun. Tunnusluvun laskemismenetelmän tulee olla yksiselitteisesti määritelty optioyhteisön säännöissä tai niiden liitteessä.

Valtiovarainministeriön on pyydettävä rahoitustarkastukselta lausunto ennen 1 momentissa tarkoitettua arvopaperia koskevaa 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöstä. Jos päätös koskee arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua arvopaperia, lausunto on pyydettävä myös Suomen Pankilta. Jos päätös koskee sähköön tai maakaasuun perustuvaa optiota tai ter-

miiniä, lausunto on pyydettävä myös sähkö- ja maakaasumarkkinaviranomaiselta.

3 §

Kaupankäynnin keskeyttäminen

Optioyhteisö saa lisäksi erityisestä syystä keskeyttää option ja termiinin kurssin vahvistamisen ja sillä käytävän kaupan. Kurssin vahvistamisen ja kaupankäynnin keskeytystä ei saa tarpeettomasti jatkaa. Päätös kurssin vahvistamisen ja kaupankäynnin keskeyttämisestä ja uudelleen aloittamisesta on julkistettava välittömästi.

Optioyhteisö voi 2 luvun 3 §:n 3 momentissa mainittujen edellytysten täyttyessä keskeyttää yhteisön toiminnan korkeintaan yhden viikon ajaksi. Päätöksestä on välittömästi ilmoitettava rahoitustarkastukselle.

Optioyhteisö voi keskeyttää sähköön tai maakaasuun perustuvan option tai termiinin kurssin vahvistuksen ja kaupankäynnin, jos kaupankäynti vaarantaa sähkö- tai maakaasuhuoltoa tai on vahingoksi sähkö- tai maakaasumarkkinoille tai jos sähkö- tai maakaasujärjestelmän toiminta on muusta optioyhteisön säännöissä mainitusta painavasta syystä häiriintynyt. Keskeyttämisestä on välittömästi ilmoitettava sähkö- ja maakaasumarkkinaviranomaiselle ja rahoitustarkastukselle.

5 §

Optiokauppojen selvitys

Optioyhteisö saa hyväksyä selvitykseen option ja termiinin, jonka välittäjä, markkinatakaaja, ulkomainen optioyhteisö tai muu optioyhteisössä toimiva on antanut selvitetäväksi ja joka perustuu optioyhteisössä tai toisessa sellaisessa optioyhteisössä, jonka optiokaupat yhteisö selvittää, tehtyyn tai sille ilmoitettuun optiokauppaan.

11 §

Tiedonantovelvollisuus

Sähköön tai maakaasuun perustuvien op-

tioiden ja termiinien kauppaan osallistuvien on ilmoitettava optioyhteisölle poikkeukselliset tai muutoin olennaisesti sähkön tai maakaasun tuotantoon, siirtoon ja kulutukseen vaikuttavat rajoitukset siten kuin optioyhteisön säännöissä määrätään.

4 luku

Johdannaismarkkinoiden valvonta

1 §

Valvonta

Rahoitustarkastuksen on ennen ryhtymistä sähköön tai maakaasuun perustuvien optioiden ja termiinien kaupankäyntiä koskeviin toimenpiteisiin tai tällaisen päätöksen tekoa kuultava sähkö- ja maakaasumarkkinaviranomaista, jos päätöksellä olisi ilmeisesti olennaista vaikutusta sähkö- tai maakaasumarkkinoiden toimintaan, toimitusvarmuuteen tai sähkömarkkinalain (386/1995) tai maakaasumarkkinalain (508/2000) nojalla järjestelmävastuuseen määrätyn yhteisön toimintaan, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

3 §

Tiedonsaantioikeus

Rahoitustarkastuksella on oikeus saada muulta optioyhteisössä toimivalta valvonnan edellyttämät tiedot sekä jäljennökset valvonnan kannalta tarpeellisiksi katsomistaan asiakirjoista.

5 luku

Erinäiset säännökset

3 §

Johdannaismarkkinarikos

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta harjoittaa vastoin 2 luvun 1 §:n 1 momenttia taikka 3 §:n 2 tai 3 momenttia optioyhteisön toimintaa, on tuomittava, jollei

teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *johdannaismarkkinarikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

4 §

Johdannaismarkkinarikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö noudattaa 3 luvun 11 §:ssä mainittua tiedonanto- tai julkistamisvelvollisuutta tai 14 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutta, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *johdannaismarkkinarikkomuksesta* sakkoon.

8 §

Muutoksenhaku

Valtiovarainministeriön tämän lain perusteella antamiin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla. Jos 2 luvun 2 §:n 1 momentissa tai 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöstä optioyhteisön toiminnan harjoittamiseen oikeuttavan luvan myöntämisestä tai optioyhteisön sääntöjen tai niiden muutosten vahvistamisesta ei ole annettu niiden antamiselle säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Valtiovarainministeriön on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Tässä momentissa tarkoitettun valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muutoksen hakemisesta rahoitustarkastuksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen sovelletaan, mitä rahoitustarkastuslaissa (503/1993) on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammiukuuta 2002.

Lain 2 luvun 2 §:n 1 momentin ja 6 §:n 2 momentin mukaisten päätösten tekemiselle tämän lain 2 luvun 2 §:n 3 momentissa ja

6 §:n 2 momentissa asetettuja määräaikoja ei sovelleta lain voimaan tullessa vireillä oleviin hakemuksiin.

Optioyhteisön on täydennettävä sääntönsä tämän lain vaatimusten mukaisiksi. Sääntöjen täydentämistä koskeva hakemus on tehtävä

kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri Suvi-Anne Siimes

N:o 1519

L a k i**arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan arvo-osuusjärjestelmästä 17 päivänä toukokuuta 1991 annetun lain (826/1991) 4 §, 12 §:n 1 momentti, 15 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 25 §:n 2 momentti, 26 §:n otsikko ja 1 momentti, 26 a §:n otsikko ja 1 momentti sekä 27 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 4 § laeissa 1073/1996 ja 795/2000, 12 §:n 1 momentti, 25 §:n 2 momentti ja 26 §:n otsikko mainitussa laissa 1073/1996, 15 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 26 §:n 1 momentti sekä 26 a §:n otsikko ja 1 momentti mainitussa laissa 795/2000 sekä 27 §:n 2 momentti laissa 1386/1995 seuraavasti:

4 §

Luettelot

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvien arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 1, 3 ja 5 kohdassa tarkoitettujen arvo-osuuksien omistajista pidetään liikkeeseenlaskijoiden lukuun liikkeeseenlaskijakohtaiset osakasluettelot ja muut vastaavat omistajaluettelot arvopaperikeskuksessa.

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvien arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2, 4 ja 6 kohdassa tarkoitettujen arvo-osuuksien omistajista pidetään luettelot arvopaperikeskuksessa. Arvopaperikeskuksessa on myös pidettävä luetteloa näiden arvo-osuuksien lukumääristä.

12 §

Arvopaperikeskuksen toimilupa

Valtioneuvoston on hakemuksesta myönnettävä arvopaperikeskuksen toimilupa suomalaiselle osakeyhtiölle, jos yhtiö tekee todennäköiseksi, että se pystyy käsittelemään kaikkia arvo-osuusjärjestelmään liitettyjä ar-

vo-osuuksia ja huolehtimaan kaikista 13 §:ssä säädetyistä tehtävistä luotettavasti ja arvo-osuusjärjestelmän tarkoituksenmukaisen kehityksen turvaavalla tavalla. Toimilupa voidaan myöntää vain, jos hakijan taloudelliset ja tekniset toimintaedellytykset voidaan arvioida riittäviksi arvopaperikeskuksen tehtävien hoitamiseen, hallinto on järjestetty luotettavasti ja hakijan vastuunkantokyky on turvattu riittävästi. Hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos päätöstä ei ole annettu säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Valtioneuvoston on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Tässä momentissa tarkoitettun valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä hal-

lintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valtioneuvoston on pyydettävä toimilupahakemuksesta Suomen Pankin ja rahoitustarkastuksen lausunto. Valtioneuvosto voi asettaa hakijaa kuultuaan toimilupaan ehtoja ja rajoituksia.

15 §

Arvopaperikeskuksen säännöt ja valvonta

Arvopaperikeskuksen säännöissä on määrättävä:

1) arvopaperikeskuksen ja tilinhoitajayhteisöjen keskinäistä konekielistä tiedonvaihtoa koskevista säännöistä ja periaatteista sekä arvo-osuuksien ja oikeudenhaltijoiden yksilöimisessä käytettävistä tunnuksista ja muista arvo-osuusjärjestelmän edellyttämistä yhteisistä käytännöistä;

2) tilinhoitajayhteisöjen vähimmäisaukioloajoista;

3) kirjaustoiminnassa tapahtuneiden virheiden ja epäselvyyksien selvityksessä noudatettavasta menettelystä;

4) tilinhoitajayhteisöjen toiminnassa noudatettavista tieto- ja rekisteriturvallisuuden edellyttämistä menettelytavoista sekä tilinhoitajayhteisöjen tekemiä päätöksiä koskevien asiakirjojen tai niiden jäljennösten säilyttämisestä;

5) tilinhoitajayhteisön oikeuksia haettaessa edellytettävistä tiedoista; sekä

6) siitä, miten arvopaperikeskukselle lain mukaan kuuluvat valvontatehtävät toteutetaan.

Arvopaperikeskuksen säännöt vahvistaa hakemuksesta valtiovarainministeriö. Hakemus on ratkaistava kolmen kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Päätös on kuitenkin aina tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos päätöstä ei ole annettu kuuden kuukauden määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Valtiovarainministeriön on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle, jos päätös

on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valtiovarainministeriön on ennen vahvistamista pyydettävä hakemuksesta Suomen Pankin ja rahoitustarkastuksen lausunto. Jos Suomen Pankin lausunto on pankin lakisääteisiin tehtäviin kuuluvissa kysymyksissä kielteinen, ei sääntöjä tule tältä osin vahvistaa. Valtiovarainministeriö voi arvo-osuusjärjestelmää kohtaan tunnetun luottamuksen vahvistamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä määrätä vahvistamisensa säännöissä olevien määräysten sisältöä muutettavaksi tai täydennettäväksi. Valtiovarainministeriön on ennen määräyksen antamista pyydettävä asiassa Suomen Pankin ja rahoitustarkastuksen lausunto.

Arvopaperikeskuksen on huolehdittava riittävän ja luotettavan valvonnan järjestämisestä arvopaperikeskuksen sääntöjen, määräysten ja ohjeiden noudattamisen turvaamiseksi arvopaperikeskuksen piirissä. Lisäksi arvopaperikeskuksen on huolehdittava riittävän ja luotettavan valvonnan järjestämisestä sen turvaamiseksi, että tilinhoitajayhteisöt ja niiden asiamiehet noudattavat arvopaperikeskuksen toiminnasta annettuja säännöksiä sekä niiden nojalla annettuja sääntöjä, määräyksiä ja ohjeita. Arvopaperikeskuksen on saatettava rahoitustarkastuksen tietoon tilinhoitajayhteisön tai sen asiamiehen menettely, joka on ilmeisesti vastoin mainittuja säännöksiä, sääntöjä tai määräyksiä, jollei menettelyä viipymättä oikaista tai asiointi muutoin korjaannu. Menettelystä, jossa säännöksiä, sääntöjä tai määräyksiä on rikottu olennaisesti tai toistuvasti, on kuitenkin aina ilmoitettava. Tilinhoitajayhteisöjen, niiden asiamiesten ja muiden arvopaperikeskuksen palveluja käyttävien on pyynnöstä annettava arvopaperikeskukselle tämän pykälän mukaisen valvontavelvollisuuden täyttämiseksi tarvittavat yksilöidyt tiedot.

25 §

Osakkeet ja niihin rinnastuvat arvo-osuudet

Arvopaperikeskus voi liikkeeseenlaskijan hakemuksesta hyväksyä arvo-osuusjärjestel-

mään liitettäväksi muut kuin 1 momentissa mainitut osakkeet sekä muut arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 1, 3 ja 5 kohdassa tarkoitetut arvo-osuudet. Osaketta tai osuutta, joka yksin tai yhdessä muiden osakkeiden tai osuuksien kanssa tuottaa oikeuden hallita määrättyä huoneistoa tai kiinteistön osaa, ei kuitenkaan saa liittää arvo-osuusjärjestelmään.

26 §

Joukkolainaosuudet ja muut arvo-osuudet

Muun kuin edellä 25 §:ssä tarkoitetun arvopaperin liittämisestä arvo-osuusjärjestelmään päättää liikkeeseenlaskijan hakemuksesta arvopaperikeskus. Arvopaperikeskuksen on ennen päätöksen tekemistä ilmoitettava Suomen Pankille sen lakisääteisten tehtävien hoitamisen kannalta merkittävästä hakemuksesta.

26 a §

Velkakirjan ja muun arvopaperin liittäminen arvo-osuusjärjestelmään

Jos liikkeeseenlaskijan hakemus koskee muuta kuin 25 §:ssä tarkoitettua arvopaperia, on arvopaperikeskuksen 26 §:ssä tarkoitetussa päätöksessään määrättävä se ajankohta, josta lukien arvopaperi voidaan liittää arvo-osuusjärjestelmään. Arvopaperikeskus voi antaa päätöksessään tarkempia määräyksiä arvo-osuusjärjestelmään kirjattavista tiedoista ja kirjaamisen menettelystä silloin, kun arvopaperi liitetään arvo-osuusjärjestelmään. Ennen päätöksen tekemistä arvopaperikeskuksen on tarkastettava, että liikkeeseenlaskija on var-

mistanut yhden tai useamman tilinhoitajayhteisön kanssa tekemässään sopimuksessa tai muuten sen, että kaikilla arvopaperin omistajilla on mahdollisuus saada oikeutensa kirjatuiksi arvo-osuusjärjestelmään.

27 §

Liikkeeseenlaskutili

Liikkeeseenlaskutilille on kirjattava ne tiedot, jotka olisi lain mukaan merkittävä asianomaisesta arvo-osuudesta annettavaan arvopaperiin, sekä liikkeeseen laskettava lukumäärä. Arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista arvo-osuuksista on liikkeeseenlaskutilille merkittävä lisäksi eräpäivät, lainan mahdollinen vakuus, lainasta maksettava korko tai mahdollinen muu hyvitys, lainan takaisinmaksu- ja muut olennaiset ehdot sekä se, miten lainaehtoja pidetään yleisesti saatavissa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammiukuuta 2002.

Lain 12 ja 15 §:n mukaisten päätösten tekemiselle tässä laissa asetettuja määräaikoja ei sovelleta lain voimaan tullessa vireillä oleviin hakemuksiin.

Arvopaperikeskuksen on täydennettävä sääntönsä tämän lain vaatimusten mukaisiksi. Sääntöjen täydentämistä koskeva hakemus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

N:o 1520

L a k i**arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvo-osuustileistä 17 päivänä toukokuuta 1991 annetun lain (827/1991) 5 a §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 796/2000 seuraavasti:

5 a §

Omaisuuksienhoitotilin tilinhaltijana voi toimia arvopaperikeskus, keskuspankki tai tilinhoitajayhteisö. Arvopaperikeskus voi hyväksyä tilinhaltijaksi myös luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen, jolla on oikeus tarjota arvo-osuuksia koskevia säilytys- ja hoitopalveluja, arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain (826/1991) 16 §:ssä tarkoitetun ulkomaisen laitoksen tai sellaisen muun ulkomaisen yhteisön, joka on riittävän julkisen valvonnan alainen ja jonka taloudelliset toimintaedelly-

tykset ja hallinto täyttävät tehtävän luotettavalle hoidolle asetettavat vaatimukset. Arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 16 §:ssä tarkoitetun ulkomaisen laitoksen hallitsema omaisuuksienhoitotilille saadaan 1 momentin estämättä kirjata myös Suomen kansalaisen tai suomalaisen yhteisön tai säätiön omistamat arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitetut arvo-osuudet.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

N:o 1521

L a k i**sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalveluyrityksistä 26 päivänä heinäkuuta 1996 annetun lain (579/1996) 2 §, 3 §:n 1 momentin 1 ja 5 kohta sekä 3 momentti ja 10 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentin 1 ja 5 kohta laissa 156/1997, seuraavasti:

2 §

Sijoituskohteet

Sijoituspalvelun kohteena (*sijoituskohde*) voi olla arvopaperimarkkina- (495/1989) tarkoitettu arvopaperi sekä kaupankäynnistä vakioitu optio- ja termiineillä annetun lain (772/1988) 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettu vakioitu johdannaissopimus, siihen rinnastettava johdannaissopimus tai muu johdannaissopimus.

3 §

Sijoituspalvelut

Sijoituspalvelulla tarkoitetaan

1) omissa nimissä toisen lukuun harjoitettavaa sijoituskohteiden ostoa, myyntiä, vaihtoa ja merkintää sekä sijoituskohteita koskevien toimeksiantojen välittämistä tai toteuttamista (*arvopaperinvälitys*);

5) sijoituskohteiden hoitamista sellaisen asiakaskohtaisen sopimuksen nojalla, jossa toimeksisaajalle on annettu päätösvalta (*omaisuudenhoito*);

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna sijoituspalvelun tarjoamisena ei pidetä toimintaa, jota harjoitetaan satunnaisesti muun laissa tunnus-

tetun liike- tai ammattitoiminnan ohessa ja jossa noudatetaan tuota toimintaa koskevaa lainsäädäntöä tai sitä täydentäviä säännöksiä ja määräyksiä. Edellä 1 momentissa tarkoitettuna sijoituspalvelun tarjoamisena ei pidetä myöskään toimintaa, jota harjoitetaan laissa tunnustettuna liike- tai ammattitoimintana yksinomaan arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitetuilla arvopapereilla. Edellä 1 momentissa tarkoitettuna sijoituspalvelun tarjoamisena ei pidetä myöskään yksinomaan hyödykkeisiin perustuvien johdannaissopimusten tarjoamista sellaisten yhteisöjen toimesta, jotka harjoittavat tällaisilla johdannaissopimuksilla kauppaa omaan lukuunsa optioyhteisössä tai toisten samalaisten yhteisöjen kanssa taikka näiden hyödykkeiden tuottajien tai ammattimaisten käyttäjien kanssa, eikä hyödykkeisiin perustuvien johdannaissopimusten tarjoamista yksinomaan muussa kuin sijoitustarkoituksessa.

10 §

Toimiluvan myöntäminen

Hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilu-

paa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos päätöstä ei ole annettu säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Valtiovarainministeriön on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Tässä momentissa tarkoitettua valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammiukuuta 2002.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Lain 9 §:ssä tarkoitetun toimiluvan myöntämiseksi tämän lain 10 §:n 2 momentissa asetettuja määräaikoja ei sovelleta lain voimaan tullessa vireillä oleviin hakemuksiin. Yhteisön, joka tämän lain voimaan tullessa tarjoaa 3 §:ssä tarkoitettua sijoituspalvelua, on kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta haettava toimilupaa tai kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta lopetettava tämän lain vastainen toimintansa, ellei valtiovarainministeriö erityisestä syystä myönnä lopettamiselle pitempää määräaika.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Ministeri Suvi-Anne Siimes

N:o 1522

L a k i**sijoitusrahastolain 53 ja 81 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä tammikuuta 1999 annetun sijoitusrahastolain (48/1999) 53 §:n 2 momentti sekä 81 §:n 1 ja 6 momentti seuraavasti:

53 §

Rahasto-osuusrekisteriin voidaan tehdä merkintä vasta, kun rahasto-osuuden merkintähinta on kokonaisuudessaan maksettu. Rahasto-osuuden merkintähinta on maksettava rahassa tai antamalla sijoitusrahastolle merkintähintaa vastaava määrä 69 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja arvopapereita siten, että merkintähinnan määräytymishetkellä eri arvopaperilajien jakauma vastaa sijoitusrahaston säännöissä arvopaperilajikohtaisesti yksilöityä sijoitustoimintaa ja arvopaperien yhteenlaskettu markkina-arvo vastaa niitä vastaan annettavan rahasto-osuuden arvoa.

varoihin kuuluvista arvopapereista lainaus- ja takaisinostosopimuksia, jos ne selvitetään arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettussa selvitysyhteisössä, kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettussa optioyhteisössä tai niitä vastaavassa ulkomaisessa yhteisössä taikka, jos selvitys tapahtuu muualla, jos niiden vastapuolena on arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu arvopaperinvälittäjä ja niiden ehdot ovat markkinoille tavanomaiset ja yleisesti tunnetut.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä rahastoyhtiön oikeudesta tehdä lainaus- tai takaisinostosopimuksia sijoitusrahaston varoihin kuuluvista arvopapereista.

81 §

Tehokkaan omaisuudenhoidon edistämiseksi rahastoyhtiö voi tehdä sijoitusrahaston

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

N:o 1523

L a k i

rahoitustarkastuslain 2 §:n 10 kohdan kumoamisesta

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan 11 päivänä kesäkuuta 1993 annetun rahoitustarkastuslain (503/1993) 2 §:n 10 kohta, sellaisena kuin se on laissa 572/1996.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

N:o 1524

L a k i**osakeyhtiölain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 29 päivänä syyskuuta 1978 annetun osakeyhtiölain (734/1978) 1 luvun 2 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 145/1997, sekä
muutetaan 1 luvun 2 §:n 1 ja 3 momentti sekä 16 luvun 8 §:n 7 kohta, sellaisina kuin ne ovat mainitussa laissa 145/1997, seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

2 §

Yksityisen osakeyhtiön arvopapereita ei saa ottaa arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteeksi.

Tarjottaessa yleisölle yksityisen osakeyhtiön arvopapereita on ilmoitettava, että arvopapereita ei voida ottaa arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteeksi.

16 luku

Erinäisiä säännöksiä

8 §

Joka tahallaan

7) rikkoo 1 luvun 2 §:n 1 momentin kieltoa yksityisen osakeyhtiön arvopaperien ottamisesta arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteeksi,
 on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *osakeyhtiörikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammiukuuta 2002.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

N:o 1525

L a k i**vakuutusyhdistyslain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 31 päivänä joulukuuta 1987 annetun vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 16 luvun 8 §, sellaisena kuin se on laissa 340/2000, sekä
lisätään 3 lukuun, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1207/1998 ja mainitussa laissa 340/2000, uusi 2 a § seuraavasti:

3 luku

Takuupääoma

2 a §

Vakuutusyhdistyksen arvopapereita ei saa ottaa arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteeksi.

Tarjottaessa yleisölle vakuutusyhdistyksen arvopapereita on ilmoitettava, että arvopapereita ei voida ottaa arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteeksi.

16 luku

Erinäisiä säännöksiä

8 §

Joka tahallaan

1) toimii toisen välikätenä äänioikeuden rajoittamista koskevan tämän lain säännöksen tai yhdistysjärjestyksen määräyksen kiertämiseksi,

2) rikkoo tämän lain säännöksiä tilintarkastuskertomuksen laatimisesta,

3) Vakuutusvalvontaviraston 12 luvun 6 c §:n nojalla määräämän kiellon vastaisesti

luovuttaa tai panttaa yhdistyksen hallinnassa olevaa omaisuutta,

4) rikkoo säännöksiä riippumattomana asiantuntijana toimivan hyväksytyn tilintarkastajan lausunnon laatimisesta,

5) rikkoo säännöksiä pääomalainan palauttamisesta, koron tai muun hyvityksen maksamisesta tai vakuuden asettamisesta,

6) jakaa yhdistyksen varoja tämän lain säännösten vastaisesti,

7) antaa rahalainan tai vakuuden 11 luvun 7 tai 10 §:n säännösten vastaisesti, taikka

8) rikkoo 3 luvun 2 a §:n 1 momentin kieltoa vakuutusyhdistyksen arvopapereiden ottamisesta arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua julkisen kaupankäynnin kohteeksi,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vakuutusyhdistysrikoksesta* sakoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

N:o 1526

L a k i**rikoslain 51 luvun muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 51 luvun 1 §:n 1 momentti sekä 3, 6 ja 7 §, sellaisina kuin ne ovat 51 luvun 1 §:n 1 momentti sekä 3 ja 7 § laissa 475/1999 ja 6 § viimeksi mainitussa laissa ja laissa 973/1999 seuraavasti:

51 luku

Arvopaperimarkkinarikoksista

1 §

Sisäpiirintiedon väärinkäyttö

Joka hankkiakseen itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta käyttää julkisen kaupankäynnin tai muun arvopaperien ostajien ja myyjien yhteensaattamiseksi ammattimaisesti järjestetyn yleisön käytettävissä olevan kaupankäyntimenettelyn kohteena olevaan arvopaperiin liittyvää sisäpiirintietoa hyväksi

1) luovuttamalla tai hankkimalla sellaisen arvopaperin omaan tai toisen lukuun, tai

2) neuvomalla suoraan tai välillisesti toista sellaista arvopaperia koskevassa kaupassa,

on tuomittava *sisäpiirintiedon väärinkäytöstä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

3 §

Kurssin vääristäminen

Joka

1) tekee julkisen kaupankäynnin tai muun

arvopaperien ostajien ja myyjien yhteensaattamiseksi ammattimaisesti järjestetyn yleisön käytettävissä olevan kaupankäyntimenettelyn kohteena olevaa arvopaperia koskevan harhaanjohtavan osto- tai myyntitarjouksen tai näennäiskaupan tai antaa sellaista tarjousta tai kauppaa koskevan toimeksiannon taikka ryhtyy muuhun niihin rinnastettavaan harhaanjohtavaan toimenpiteeseen tai

2) antaa sellaiseen arvopaperiin liittyviä totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja tarkoituksenaan vääristää julkisen kaupankäynnin tai muun arvopaperien ostajien ja myyjien yhteensaattamiseksi ammattimaisesti järjestetyn ja yleisön käytettävissä olevan kaupankäyntimenettelyn kohteena olevan arvopaperin hintataso ja sitä hyväksikäyttäen hankkia itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä,

on tuomittava *kurssin vääristämisestä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

6 §

Määritelmät

Arvopaperilla tarkoitetaan tässä luvussa sellaista arvopaperia, johon sovelletaan arvopaperimarkkinalakia.

Sisäpiirintiedolla tarkoitetaan tässä luvussa

sellaista julkisen kaupankäynnin tai muun arvopaperien ostajien ja myyjien yhteensaattamiseksi ammattimaisesti järjestetyn ja yleisön käytettävissä olevan kaupankäyntimenettelyn kohteena olevaan arvopaperiin liittyvää tietoa, jota ei ole julkistettu tai joka muuten ei ole ollut markkinoilla saatavissa ja joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan sanotun arvopaperin arvoon tai hintaan. Sisäpiirintietona ei pidetä julkisesti saatavissa olevia tietoja yhdistämällä yksityisesti käytettäväksi tuotettua tietoa.

Mitä tässä luvussa säädetään arvopaperista, sovelletaan myös kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain (772/1988) mukaiseen vakioituun optioon tai termiiniin sekä arvopaperimarkkinalain 10 luvun 1 a §:ssä tarkoitettuun vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaan johdannaisopimukseen, jonka kohde-etuutena on julkisen kaupankäynnin tai muun arvopaperien ostajien ja myyjien yhteensaattamiseksi ammattimaisesti järjestetyn ja yleisön käytettävissä olevan kaupankäyntimenettelyn kohteena oleva arvopaperi. Mitä tässä luvussa säädetään arvopaperin luovuttamisesta tai hankkimisesta, sovelletaan myös vakioitujen johdannaisopimuksen tekemiseen ja sellaisen vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavan johdannaisopimuksen tekemiseen, jonka kohde-etuutena on julkisen kaupankäynnin tai muun arvopaperien ostajien ja

myyjien yhteensaattamiseksi ammattimaisesti järjestetyn ja yleisön käytettävissä olevan kaupankäyntimenettelyn kohteena oleva arvopaperi. Luvun 1 ja 2 §:ää sovelletaan vakioituun optioon tai termiiniin sekä vakioituun optioon tai termiiniin rinnastettavaan johdannaisopimukseen, jonka kohde-etuutena on julkisen kaupankäynnin tai muun arvopaperien ostajien ja myyjien yhteensaattamiseksi ammattimaisesti järjestetyn ja yleisön käytettävissä olevan kaupankäyntimenettelyn kohteena oleva arvopaperi, siitä riippumatta, onko sovittu johdannaisopimuksen kohde-etuuden luovutuksesta vai suorituksen korvaavasta hyvityksestä.

7 §

Rajoitussäännös

Tämän luvun 1 ja 2 §:n säännöksiä ei sovelleta sellaiseen julkiseen kaupankäyntiin arvopapereilla, johon arvopaperimarkkinalain 3 luvun 13 §:n 2 momentin nojalla vahvistettujen sääntöjen tai saman luvun 14 §:n 2 momentin mukaan ei sovelleta sisäpiirintiedon väärinkäyttöä koskevia arvopaperimarkkinalain säännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammiukuuta 2002.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

N:o 1527

Markkinaoikeuslaki

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Toimivalta

1 §

Markkinaoikeuden toimivalta ja toimipaikka

Markkinaoikeus käsittelee ne asiat, jotka säädetään sen toimivaltaan kuuluviksi:

- 1) kilpailunrajoituksista annetussa laissa (480/1992);
- 2) julkisista hankinnoista annetussa laissa (1505/1992);
- 3) eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetussa laissa (1528/2001);
- 4) muussa laissa.

Markkinaoikeuden toimipaikka sijaitsee Helsingissä.

2 luku

Henkilöstö

2 §

Jäsenet

Markkinaoikeudessa on ylituomari ja muina jäseninä markkinaoikeustuomareita.

Tuomioistuinta johtaa ja sen tuloksellisuudesta vastaa ylituomari.

3 §

Jäsenten kelpoisuus ja nimittäminen

Ylituomarin ja markkinaoikeustuomareiden kelpoisuusvaatimuksista sekä nimittämisestä säädetään tuomareiden nimittämisestä annetussa laissa (205/2000). Ylituomarilta ja markkinaoikeustuomarilta edellytetään lisäksi, että hän on perehtynyt kilpailu- tai markkinalainsäädännön alaan.

4 §

Asiantuntijajäsenet

Lainoppineiden jäsenten lisäksi asian käsittelyyn markkinaoikeudessa osallistuu sivutoimisia asiantuntijajäseniä siten kuin tässä laissa, oikeusministeriön asetuksessa ja tuomioistuimen työjärjestyksessä asiaryhmittäin tarkemmin säädetään tai määrätään.

5 §

Asiantuntijajäsenten kelpoisuus ja määrääminen

Valtioneuvosto määrää markkinaoikeuteen riittävän määrän sivutoimisia asiantuntijajäseniä neljän vuoden toimikaudeksi kerrallaan. Asiantuntijajäsenen tehtävän vapautuessa kesken toimikauden määrätään seuraaja jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Heidän oikeudestaan pysyä tehtävässään on muutoin voimassa, mitä tuomarinviran haltijoista säädetään.

Edellä 1 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen asioiden käsittelyyn osallistuvilta asiantuntijajäseniltä edellytetään, että he ovat suorittaneet soveltuvan ylemmän kor-

keakoulututkinnon ja ovat perehtyneet kilpailuoikeuteen, hankintatoimeen, taloustieteseen, elinkeinoelämään tai taloudellisiin kysymyksiin.

Edellä 1 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen asioiden käsittelyyn osallistuvilta asiantuntijajäseniltä edellytetään, että he ovat suorittaneet soveltuvan ylemmän korkeakoulututkinnon ja ovat perehtyneet kuluttajansuojaan, markkinointiin, elinkeinoelämään tai taloudellisiin kysymyksiin.

6 §

Tuomarinvala ja -vakuutus

Markkinaoikeuden jäsenen ja asiantuntijajäsenen on vannottava tuomarinvala tai annettava tuomarinvakuutus markkinaoikeudessa siten kuin oikeudenkäymiskaaren 1 luvun 6 a ja 7 §:ssä säädetään, jollei hän ole tehnyt sitä aikaisemmin.

7 §

Markkinaoikeussihteerit

Markkinaoikeudessa on tarpeellinen määrä markkinaoikeussihteereitä. Markkinaoikeussihteerin kelpoisuusvaatimuksena on oikeustieteen kandidaatin tutkinto.

Markkinaoikeussihteerien nimittämisestä säädetään tarkemmin oikeusministeriön asetuksella.

3 luku

Asioiden käsittely

8 §

Jaostot

Markkinaoikeus toimii jaostoihin jakautuneena siten kuin tuomioistuimen työjärjestyksessä tarkemmin määrätään. Jaostot huolehtivat ensisijaisesti kilpailu- ja hankintalainsäädännön tai markkinaoikeudellisen lainsäädännön alaan kuuluvien asioiden käsittelystä.

9 §

Päätösvaltaisuus

Markkinaoikeudessa yksi lainoppinut jäsen

voi tehdä ratkaisun, jos valitus, hakemus tai asiassa esitetyt vaatimukset on peruutettu kokonaisuudessaan taikka asia jätetään tutkimatta tai sillensä. Lainoppinut jäsen voi yksin päättää väliaikaisista kielloista ja valmistelussa tarpeellisista toimista. Markkinaoikeuden kokoonpanoon voi tuolloin kuulua myös enintään kaksi muuta jäsentä, jos se on erityisestä syystä perusteltua.

Markkinaoikeus on muutoin päätösvaltainen kokoonpanossa, johon kuuluu kolme lainoppinutta jäsentä. Edellä 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen asioiden käsittelyyn osallistuu lainoppineiden jäsenten lisäksi vähintään yksi ja enintään kolme sivutoimista asiantuntijajäsentä.

Edellä 1 §:n 1 momentin 2—4 kohdassa tarkoitettujen asioiden käsittelyyn voi myös, jos asian laatu sitä edellyttää, osallistua 2 momentissa mainittu määrä asiantuntijajäseniä. Markkinaoikeus on päätösvaltainen lisäksi kokoonpanossa, jossa asian käsittelyyn osallistuu kaksi jäsentä ja enintään kaksi asiantuntijajäsentä, jos ratkaistavassa asiassa oikeuskäytäntö on vakiintunut.

Istunnon puheenjohtaja määrää sivutoimiset jäsenet osallistumaan asian käsittelyyn oikeusministeriön asetuksessa ja tuomioistuimen työjärjestyksessä tarkemmin määriteltujen perusteiden mukaisesti ottaen huomioon asian käsittelyssä tarvittavan asiantuntemuksen laatu.

10 §

Vahvennettu istunto

Markkinaoikeudessa voi olla vahvennettu istunto, joka on päätösvaltainen, kun siihen osallistuu neljä tuomioistuimen jäsentä ja enintään neljä sivutoimista asiantuntijajäsentä.

11 §

Vahvennettuun istuntoon määrääminen

Ylituomari voi siirtää lainkäyttöasian lainkäytön yhdenmukaisuuden turvaamiseksi vahvennetun istunnon käsiteltäväksi, jos asialla saattaa olla periaatteellista merkitystä lainsoveltamisen kannalta tai jos ratkaisu tulisi poikkeamaan aikaisemmasta käytännöstä.

Päättyessään asian siirtämisestä vahvennetun istunnon käsiteltäväksi ylituomarin on samalla määrättävä asian käsittelyyn osallistuvat jäsenet ja asiantuntijajäsenet. Asian aikaisempaan käsittelyyn osallistuneet jäsenet ja asiantuntijajäsenet osallistuvat asian käsittelyyn myös vahvennetussa istunnossa.

12 §

Hallintoasian käsittely täysistunnossa

Markkinaoikeudessa on hallintoasioiden käsittelyä varten täysistunto. Markkinaoikeus on tuolloin päätösvaltainen kokoonpanossa, jossa puheenjohtajana toimii ylituomari tai tämän sijainen, ja ratkaisuun ottaa osaa vähintään kolme tuomioistuimen jäsentä.

Asioiden käsittelystä täysistunnossa säädetään oikeusministeriön asetuksella.

13 §

Asian valmistelu

Asioiden valmistelusta markkinaoikeudessa huolehtivat lainoppineet jäsenet. Markkinaoikeussihteerit osallistuvat asioiden valmisteluun lainoppineiden jäsenten ohjeiden mukaisesti.

14 §

Menettely markkinaoikeudessa

Asian käsittelyssä markkinaoikeudessa noudatettavasta menettelystä on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään.

Markkinaoikeuden päätökseen haetaan muutosta siten kuin siitä erikseen säädetään.

15 §

Käsittelyn julkisuus

Asian käsittelyyn markkinaoikeudessa sovelletaan oikeudenkäynnin julkisuudesta annettua lakia (945/1984). Suullinen käsittely on toimitettava suljetuin ovin sellaisissa 1 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa asioissa, joissa on säädetty salassapitovelvollisuus tai jotka markkinaoikeus määrää käsiteltäväksi suljetuin ovin sillä perusteella, että

julkisesta käsittelystä aiheutuisi asianosaiselle erityistä haittaa.

4 luku

Erinäiset säännökset

16 §

Virkasyyte

Markkinaoikeuden ylituomaria, markkinaoikeustuomaria ja muuta jäsentä sekä markkinaoikeussihteeriä syytetään virkarikoksesta Helsingin hovioikeudessa.

17 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan oikeusministeriön asetuksella.

Työskentelyn järjestämisestä markkinaoikeudessa määrätään tarkemmin tuomioistuimen työjärjestyksessä, jonka ylituomari vahvistaa.

5 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

18 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Tällä lailla kumotaan markkinatuomioistuimesta 20 päivänä tammikuuta 1978 annettu laki (41/1978) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Mitä muussa laissa tai asetuksessa säädetään markkinatuomioistuimesta ja kilpailuneuvostosta, koskee tämän lain voimaan tultua markkinaoikeutta.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

19 §

Vireillä olevat asiat

Tämän lain voimaan tullessa markkinatuomioistuimessa ja kilpailuneuvostossa vireillä olevat asiat siirtyvät markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

20 §

Henkilöstöjärjestelyt

Markkinatuomioistuimen ylituomari siirretään tämän lain voimaan tullessa hoitamaan markkinaoikeuden ylituomarin virkaa ensin-

tään määräajaksi, joka päättyy samanaikaisesti kuin aikaisemmin alkanut markkinatuomioistuimen ylituomarin toimikausi.

Markkinatuomioistuimen muut virkamiehet sekä heidän virkansa siirretään tämän lain voimaan tullessa markkinaoikeuteen oikeusministeriön päätöksellä. Viran siirtäminen ei edellytä virkamiehen suostumusta.

Kauppa- ja teollisuusministeriön palveluksessa olevat toistaiseksi nimetyt virkamiehet, jotka on osoitettu kilpailuneuvoston käytettäväksi, sekä heidän virkansa siirretään tämän lain voimaan tullessa markkinaoikeuteen oikeusministeriön päätöksellä. Viran siirtäminen ei edellytä virkamiehen suostumusta.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 1528

L a k i**eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä**

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään markkinaoikeudesta annetun lain (1527/2001) 1 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen asioiden vireilletulosta ja käsittelystä markkinaoikeudessa.

Asioiden käsittelystä markkinaoikeudessa voidaan lailla säätää erikseen.

2 §

Markkinaoikeudelliset asiat

Markkinaoikeus käsittelee asiat, jotka säädetään sen toimivaltaan kuuluviksi:

- 1) kuluttajansuojalaissa (38/1978);
- 2) sopimattomasta menettelystä elinkeino-toiminnassa annetussa laissa (1061/1978);
- 3) elinkeinonharjoittajien välisten sopimusehtojen sääntelystä annetussa laissa (1062/1993);
- 4) Kuluttajavirastosta annetussa laissa (1056/1998);
- 5) arvopaperimarkkinalaissa (495/1989);
- 6) luottolaitostoinnasta annetussa laissa (1607/1993);
- 7) sijoitusrahastolaissa (48/1999);
- 8) osuuskuntalaissa (247/1954);
- 9) televisio- ja radiotoiminnasta annetussa laissa (744/1998);
- 10) saatavien perinnästä annetussa laissa (513/1999);

- 11) alkoholilaissa (1143/1994);
- 12) toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetussa laissa 693/1976);
- 13) rajat ylittävistä kieltomenettelystä annetussa laissa (1189/2000);
- 14) vakuutusyhtiölaissa (1062/1979);
- 15) ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995);
- 16) vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987);
- 17) vakuutuksenvälittäjistä annetussa laissa (251/1993);
- 18) muussa laissa.

2 luku

Asioiden käsittely

3 §

Asian vireillepano

Markkinaoikeudessa tulee vireille:

- 1) kuluttajansuojalain, Kuluttajavirastosta annetun lain, saatavien perinnästä annetun lain 13 §:n 1 momentin tai televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain nojalla käsiteltävä asia kuluttaja-asiamiehen hakemuksella;
- 2) kuluttajansuojalain 2 luvun 8 a §:n nojalla käsiteltävä asia elinkeinonharjoittajan hakemuksella;
- 3) sopimattomasta menettelystä elinkeino-toiminnassa annetun lain nojalla käsiteltävä asia sen elinkeinonharjoittajan hakemuksella, johon mainitun lain 1—3 §:ssä tarkoitettu menettely kohdistuu tai jonka toimintaa se saattaa vahingoittaa taikka jonka liikesalaisuuksia, teknisiä esikuvia tai teknisiä ohjeita toinen elinkeinonharjoittaja on vastoin lain

4 §:ää käyttänyt tai ilmaissut, taikka elinkeinonharjoittajien etujen valvomiseksi toimivan rekisteröidyn yhdistyksen hakemuksella;

4) elinkeinonharjoittajien välisten sopimusehtojen sääntelystä annetun lain nojalla käsiteltävä asia elinkeinonharjoittajien etujen valvomiseksi toimivan rekisteröidyn yhdistyksen hakemuksella tai sen elinkeinonharjoittajan hakemuksella, johon sopimusehdon käyttö kohdistuu;

5) arvopaperimarkkinalain ja sijoitusrahastolain mukainen asia Rahoitustarkastuksen hakemuksella;

6) luottolaitostoinnasta annetun lain nojalla käsiteltävä asia luottolaitoksen hakemuksella;

7) osuuskuntalain nojalla käsiteltävä asia osuuskuntalain 18 §:ssä tarkoitetun säästökassatarkastajan tai sellaisen jäsensijoittajien etujen valvomiseksi toimivan rekisteröidyn yhdistyksen hakemuksella, jonka jäsenistä vähintään puolet on jäsensijoittajia;

8) saatavien perinnästä annetun lain 13 §:n 2 momentin nojalla käsiteltävä asia sen elinkeinonharjoittajan hakemuksella, johon mainitun lain 4 §:ssä tarkoitettu menettely kohdistuu, tai elinkeinonharjoittajien etujen valvomiseksi toimivan rekisteröidyn yhdistyksen hakemuksella.

Kiellon tehosteeksi asetetun uhkasakon tuomitsemista maksettavaksi koskeva asia tulee kuitenkin 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa vireille kuluttaja-asiamiehen ja momentin 6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa Rahoitustarkastuksen hakemuksella.

4 §

Toissijainen vireillepano-oikeus

Jos kuluttaja-asiamies kieltäytyy saattamasta markkinaoikeuden käsiteltäväksi 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua asiaa, joka koskee markkinointitoimen, sopimusehdon tai perintämenettelyn kieltämistä, hakemuksen voi tehdä palkansaajien ja kuluttajien etujen valvomiseksi toimiva rekisteröity yhdistys.

Jos Rahoitustarkastus päättää olla saattamatta arvopaperin markkinoinnissa tai hankinnassa noudatettua menettelyä, ulkomaisen

yhteissijoitusyhtymän sijoitusrahastolain 150 §:n vastaista osuuksien markkinointia koskevaa asiaa tai sopimusehdon kieltämistä koskevaa asiaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, hakemuksen voi tehdä sijoittajien etujen valvomiseksi toimiva rekisteröity yhdistys.

5 §

Vireillepano kieltomenettelyssä

Ulkomaisen järjestön ja viranomaisen vireillepano-oikeudesta markkinaoikeudessa säädetään rajat ylittävistä kieltomenettelyistä annetussa laissa. Mainitun lain mukainen asia tulee markkinaoikeudessa vireille ulkomaisen järjestön tai viranomaisen hakemuksella.

6 §

Vireillepano vakuutusalaan koskevassa asiassa

Vakuutusyhtiölain, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain, vakuutusyhdistyslain tai vakuutuksenvälittäjistä annetun lain nojalla käsiteltävä asia tulee markkinaoikeudessa vireille sen suomalaisen taikka ulkomaisen vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen tai vakuutuksenvälittäjän hakemuksesta, johon Vakuutusvalvontaviraston kieltopäätös kohdistuu.

Vakuutusvalvontaviraston antaman kiellon tehostamiseksi asetetun uhkasakon tuomitsemista koskeva asia tulee vireille Vakuutusvalvontaviraston hakemuksesta.

7 §

Vireillepano alkoholin ja tupakan mainontaa koskevassa asiassa

Alkoholilaissa tai toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetussa laissa tarkoitettu asia tulee markkinaoikeudessa vireille siten kuin siitä erikseen säädetään.

8 §

Hakemus

Hakemuksessa on ilmoitettava:

1) sen elinkeinonharjoittajan tai muun henkilön nimi, kotipaikka ja osoite, johon vaatimus kohdistuu;

2) vaatimus ja sen perusteet;

3) tosiseikat ja asiakirjat, joihin hakija vetoaa;

4) hakijan nimi ja yhteystiedot.

Jos asia tulee vireille viranomaisen päätöksen jälkeen, hakemukseen on liitettävä myös asiassa tehty päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä sekä todistus päätöksen tiedoksisaantipäivästä.

Hakijan tai tämän asiamiehen on allekirjoitettava hakemus.

9 §

Hakemuksen antaminen tiedoksi

Markkinaoikeuden on annettava hakemus tiedoksi sille elinkeinonharjoittajalle tai muulle, johon vaatimus kohdistuu. Jos hakemuksessa on kysymys viranomaisen päätöksestä tai määräyksestä, hakemus on lisäksi annettava tiedoksi sille viranomaiselle, jonka päätöstä tai määräystä hakemus koskee.

Markkinaoikeuden on tiedoksiannossa kehoitettava vastaanottajaa vastaamaan hakemukseen määräajassa. Vastauksessa tulee lausua hakijan vaatimuksesta perusteineen. Siinä on myös mainittava ne tosiseikat, joihin vastaus perustuu, sekä ilmoitettava todisteet, joihin vastauksen antaja vetoaa.

Tiedoksianto toimitetaan siten kuin oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 3 ja 4 §:ssä säädetään.

10 §

Sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain mukaisen asian käsittely

Markkinaoikeuden on heti annettava 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu hakemus tiedoksi kuluttaja-asiamiehelle. Kuluttaja-asiamiehen on 30 päivän kuluttua hakemuksesta tiedon saatuaan ilmoitettava markkinaoikeudelle, aikooko hän kuluttajansuojalain tai Kuluttajavirastosta annetun lain nojalla ryhtyä toimenpiteisiin asian johdosta.

Jos kuluttaja-asiamies ilmoittaa ryhtyvänsä

toimenpiteisiin asiassa, markkinaoikeuden on lykättävä valmisteleviin toimenpiteisiin ryhtymistä, kunnes kuluttaja-asiamies ilmoittaa, että hän on päättänyt asian käsittelyn.

Jos kuluttaja-asiamies saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi, elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhdistyksen hakemus on otettava käsiteltäväksi sen yhteydessä.

11 §

Hakemuksen tiedoksianto säästökassaa koskevassa asiassa

Markkinaoikeuden on annettava 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu yhdistyksen hakemus tiedoksi säästökassatarkastajalle.

12 §

Hakemuksen tiedoksianto kieltomenettelyssä

Markkinaoikeuden on heti annettava 5 §:ssä tarkoitettu hakemus tiedoksi kuluttaja-asiamiehelle, sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle, Viestintävirastolle, Rahoitustarkastukselle tai Vakuutusvalvontavirastolle kunkin valvontavaltaan kuuluvassa asiassa.

Hakemuksen tiedoksi saaneelle viranomaiselle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi, jollei kuuleminen tarpeettomasti viivytä asian ratkaisua.

13 §

Väliaikaista kieltä koskevan hakemuksen käsittely

Hakemus väliaikaisen kiellon antamisesta 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa asiassa on otettava käsiteltäväksi markkinaoikeuden istunnossa viimeistään kahdeksantena päivänä hakemuksen saapumisesta.

Väliaikaista kieltä koskeva asia voidaan ottaa käsiteltäväksi, vaikka kutsua asian käsittelyyn ei ole saatu annettua tiedoksi sille, jota kieltovaatimus koskee.

14 §

Asian valmistelu

Ennen varsinaista käsittelyä asia on val-

misteltava markkinaoikeuden ylituomarin tai markkinaoikeustuomarin johdolla siten, että se voidaan viivytyksettä ratkaista.

Valmistelu voi olla kirjallista tai suullista. Valmistelussa on erityisesti pyrittävä erottamaan riidanalaiset seikat niistä, joita asiassa on pidettävä riidattomina.

15 §

Istunto

Markkinaoikeuden istuntoon on kutsuttava hakija ja tämän vastapuoli sekä muut asianosaisasemassa olevat henkilöt ja valvontaviranomaiset. Jos asia on tullut 3 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti vireille elinkeinonharjoittajan hakemuksesta, istuntoon kutsuttava valvontaviranomainen on kuluttaja-asiamies.

Jos hakija jää pois istunnosta, asia jää sillensä. Jos vastapuoli jää pois, asia voidaan poissaolosta huolimatta ratkaista.

Asia voidaan jättää sillensä istunnon puheenjohtajan päätöksellä, jos asianosaiset ovat ilmoittaneet sopineensa asian kokonaisuudessaan tai jos asianosaiset ovat muutoin ilmoittaneet, että heillä ei enää ole toisiinsa kohdistuvia markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvia vaatimuksia.

Kutsu istuntoon annetaan tiedoksi siten kuin oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 3 ja 4 §:ssä säädetään.

16 §

Asian selvittäminen

Markkinaoikeus voi hankkia asiassa selvitystä omasta aloitteestaan sekä velvoittaa elinkeinonharjoittajan antamaan asian selvittämiseksi tarpeellisia tietoja. Liike- tai ammattisalaisuutta ei kuitenkaan saa velvoittaa ilmaisemaan, ellei siihen ole erityisiä syitä. Velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko.

Asia voidaan määrätä käsiteltäväksi suljetuna siten kuin oikeudenkäynnin julkisuudesta annetussa laissa (945/1984) säädetään.

Asian käsittelyssä noudatetaan muutoin soveltuvin osin, mitä oikeudenkäynnistä riitaasioissa säädetään.

17 §

Päätös

Markkinaoikeuden päätöksessä tulee olla selostus asiasta, perustelut ja päätöslauselma.

Jos päätös sisältää kiellon taikka määräyksen oikaisutoimenpiteen suorittamiseksi, päätöksessä on yksilöitävä velvoitetut ja ilmoitettava ajankohta, josta lukien kieltoa tai määräystä on noudatettava.

3 luku

Erinäiset säännökset

18 §

Päätöksen tiedoksianto

Jos päätöstä ei julisteta, se on annettava tiedoksi haastetiedoksiantoa tai saantitodistusmenettelyä käyttäen. Jos tiedoksiantoa ei yrityksistä huolimatta ole saatu toimitetuksi ja toimittamatta jättäminen on aiheutunut oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 7—9 §:ssä tarkoitettusta syystä, tiedoksianto voidaan toimittaa noudattaen soveltuvin osin, mitä oikeudenkäymiskaaren 11 luvussa tältä osin säädetään.

19 §

Korvaus valtion varoista

Markkinaoikeudessa todistajana tai asiantuntijana kuullulle suoritetaan 3 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa, 4 §:n 1 momentissa ja 5 §:ssä tarkoitetussa asiassa korvausta valtion varoista sen mukaan kuin valtion varoista maksettavista todistelukustannuksista annetussa laissa (666/1972) säädetään.

Markkinaoikeus voi päätöksessään velvoittaa muun asianosaisen kuin kuluttaja-asiamiehen taikka 5 §:ssä tarkoitetun ulkomaisen viranomaisen tai järjestön korvaamaan valtiolle sen varoista maksetut 1 momentissa tarkoitettut kustannukset.

20 §

Asianosaisten kulut

Asianosaiset vastaavat itse oikeudenkäyn-

tikuluistaan markkinaoikeudessa. Sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain mukaisissa asioissa sovelletaan oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevia oikeudenkäymiskaaren säännöksiä.

Markkinaoikeudessa perittävistä maksuista säädetään erikseen. Toimituskirjamaksuja ei peritä asianosaisilta eikä kuultaviksi kutsutuilta heille annettavista pöytäkirjan otteista tai päätöksistä.

21 §

Muutoksenhaku

Markkinaoikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan oikeuteen, jos korkein oikeus oikeudenkäymiskaaren 30 luvun 3 §:n nojalla myöntää valitusluvan.

Muutoksenhakukirjelmä, johon on sisällytettävä lupahakemus ja valitus, on yhdessä markkinaoikeuden päätöksen kanssa toimitettava markkinaoikeuden kirjaamoon. Menettelyyn valituslupaa haettaessa ja asiaa käsiteltäessä sovelletaan muutoin oikeudenkäymiskaaren 30 luvun säännöksiä muutoksenhausta hovioikeuden toisena oikeusasteena käsittelemissä asioissa.

Markkinaoikeuden päätös pannaan täytäntöön niin kuin lainvoimaisen tuomion täytäntöönpanosta säädetään. Korkein oikeus voi kuitenkin päättää, ettei päätöstä toistaiseksi saa panna täytäntöön tai ettei aloitettua täytäntöönpanoa saa jatkaa.

Ylimääräisessä muutoksenhaussa noudatetaan soveltuvien osin riita-asioita koskevia oikeudenkäymiskaaren 31 luvun säännöksiä

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

kuitenkin niin, että myös kantelu on tehtävä korkeimpaan oikeuteen.

22 §

Kiireellisyys

Tämän lain mukaiset asiat on käsiteltävä kiireellisinä.

4 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

23 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

24 §

Siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa markkinatuomioistuimessa vireillä oleva asia käsitellään markkinaoikeudessa lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

Markkinatuomioistuimen puheenjohtajan tai markkinatuomioistuimen tekemät väliaikaiset ratkaisut ja muut toimet jäävät voimaan, kunnes markkinaoikeus ratkaisee asian tai määrää toisin.

N:o 1529

L a k i**kilpailunrajoituksista annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kilpailunrajoituksista 27 päivänä toukokuuta 1992 annetun lain (480/1992) 2 §:n 4 momentti, 8 §:n 3 momentti, 11 d §, 11 e §:n 2 momentti, 11 h §, 11 i §:n 2 momentti, 12 §:n 3 ja 4 momentti, 14 §:n 2 ja 4 momentti, 15—18 §, 18 a §:n 1 momentti, 19 §:n 3 momentti, 19 a §:n 2 momentti, 21, 22 ja 25 § sekä 27 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 4 momentti laissa 447/1994, 11 d §, 11 e §:n 2 momentti, 11 h §, 11 i §:n 2 momentti, 12 §:n 3 momentti, 14 §:n 2 momentti, 15 ja 16 §, 18 a §:n 1 momentti ja 19 a §:n 2 momentti laissa 303/1998, 17 ja 21 § osaksi viimeksi mainitussa laissa sekä 12 §:n 4 momentti laissa 91/1999, sekä

lisätään lakiin uusi 15 a § seuraavasti:

2 §

Ellei valtioneuvoston asetuksella toisin säädetä, tätä lakia ei sovelleta kilpailunrajoi-
tukseen, joka rajoittaa taloudellista kilpailua
Suomen ulkopuolella, siltä osin kuin se ei
kohdistu suomalaiseen asiakaspiiriin. Valtio-
neuvoston asetuksella voidaan säätää lain
soveltamisesta ulkomaita koskevaan kilpai-
lunrajoitukseen, mikäli vieraan valtion kanssa
tehty sopimus sitä edellyttää tai maan ulko-
maankaupan etu sitä vaatii.

8 §

Seuraamusmaksun määrää kilpailuviraston
esityksestä markkinaoikeus. Maksu määrä-
tään maksettavaksi valtiolle.

11 d §

Markkinaoikeus voi kilpailuviraston esi-
tyksestä kieltää tai määrätä purettavaksi yri-
tyskaupan tai asettaa yrityskaupan toteutta-
miselle ehtoja, jos sen seurauksena syntyy tai
vahvistuu sellainen määräävä markkina-ase-
ma, joka merkittävästi estää kilpailua Suomen
markkinoilla tai niiden oleellisella osalla.

Markkinaoikeus voi kilpailuviraston esi-
tyksestä kieltää 1 momentissa mainitun lisäksi
myös sellaisen sähkömarkkinoilla tapahtuvan
yrityskaupan, jonka seurauksena yrityskaupan
osapuolten ja niihin 11 b §:n 1—3 momentin
mukaisessa suhteessa olevien jakeluverkko-
toimintaa harjoittavien yhteisöjen tai laitosten
yhteenlaskettu siirtoliikennetoiminnan osuus
400 voltin jännitteellä jakeluverkossa siirre-
tystä sähköön määrästä ylittää valtakunnalli-
sesti 25 prosenttia.

Jos 1 momentissa tarkoitettu kilpailun

estymisen tai 2 momentissa tarkoitetun yrityskaupan haitalliset vaikutukset voidaan välttää asettamalla yrityskaupan toteuttamiselle ehtoja, kilpailuviraston tulee esityksen tekemisen sijasta neuvotella ja määrätä noudatettavaksi tällaiset ehdot.

Kilpailuvirasto voi asettaa ehdon tehosteeksi uhkasakon. Markkinaoikeus asettaa kiellon, määräyksen tai ehdon tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.

11 e §

Jollei kilpailuvirasto aseta ehtoja tai tee esitystä yrityskaupan kieltämiseksi kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun kilpailuvirasto päätti jatkoselvitykseen ryhtymisestä, yrityskaupan katsotaan tulleen hyväksytyksi. Markkinaoikeus voi pidentää määräaikaa enintään kahdella kuukaudella.

11 h §

Markkinaoikeuden tulee antaa päätöksensä asiassa, jossa kilpailuvirasto on esittänyt yrityskaupan kieltämistä, kolmen kuukauden kuluessa esityksen tekemisestä. Muutoin yrityskaupan katsotaan tulleen hyväksytyksi.

Yrityskaupan täytäntöönpanokielto raukeaa, jollei markkinaoikeus kuukauden kuluessa esityksen tekemisestä tai valituksen vireilletulosta toisin määrää.

11 i §

Aikaisemman päätöksen estämättä markkinaoikeus voi kilpailuviraston esityksestä kieltää yrityskaupan tai määrätä sen purettavaksi tai asettaa sen toteuttamiselle ehtoja, jos kaupan osapuolet ovat antaneet virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja, joilla on ollut olennainen vaikutus asian ratkaisuun, tai jos kauppa on pantu täytäntöön 11 d tai 11 f §:n vastaisesti. Edellytyksenä on lisäksi, että uutta käsiteltävä koskeva kilpailuviraston esitys annetaan kaupan osapuolille tiedoksi viimeistään vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman tai kun yrityskauppa pantiin täytäntöön.

12 §

Jos 9 §:ssä tarkoitetun kilpailunrajoituksen vahingollisia vaikutuksia ei ole neuvotteluihin tai muulla tavoin kyetty poistamaan, kilpailuviraston on tehtävä esitys markkinaoikeudelle.

Myös Vakuutusvalvontavirasto voi tehdä esityksen pääasiassa vakuutustoimintaa koskevan kilpailunrajoituksen käsittelemisestä markkinaoikeudessa.

14 §

Kilpailuviraston on saatettava väliaikaista kieltoa tai velvoitetta koskeva määräyksensä viikon kuluessa sen antamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Kilpailuviraston on tehtävä pääasiaa koskeva esitys kuukauden kuluessa väliaikaismääräyksen antamisesta. Jos kilpailuvirasto ei tee esitystä tai ei saata väliaikaista kieltoa tai velvoitetta koskevaa määräystä markkinaoikeuden käsiteltäväksi säädettyssä määräajassa, kielto tai velvoite raukeaa.

Kilpailuvirasto voi asettaa määräämänsä kiellon tai velvoitteen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee markkinaoikeus.

15 §

Kilpailunrajoitusta koskeva asia tulee viireille markkinaoikeudessa 8 §:n 3 momentissa, 11 d §:n 1 momentissa, 12 §:n 3 tai 4 momentissa, 14 §:n 2 momentissa, 16 §:ssä, 19 §:n 3 momentissa tai 19 a §:n 2 momentissa tarkoitetulla esityksellä taikka 21 §:n 1 momentissa tarkoitetulla valituksella. Esitys ja valitus on tehtävä kirjallisesti.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun esityksen tai valituksen saavuttua markkinaoikeuteen asia on ennen käsittelyä valmisteltava markkinaoikeuden ylituomarin tai markkinaoikeustuomarin johdolla niin, että se voidaan viipymättä ratkaista. Valmistelu ei ole tarpeen, jos esitys jätetään tutkimatta tai hylätään heti perusteettomana.

Asiaa valmisteltaessa on varattava sille elinkeinonharjoittajalle tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymälle, jota esitys koskee, tilaisuus suullisesti tai kirjallisesti vastata esitykseen. Esityksen johdosta voidaan myös

kuulla elinkeinonharjoittajaa, johon kilpailunrajoitus kohdistuu. Valmistelu voidaan päättää, vaikka asianosainen ei ole antanut pyydettyä vastausta esityksen johdosta.

15 a §

Markkinaoikeus voi velvoittaa asianomaisen saapumaan istuntoon sekä esittämään liikekirjeenvaihtonsa, kirjanpitonsa, pöytäkirjansa ja muut kilpailunrajoitusta selventävät asiakirjat. Asiakirjojen esittämisvelvollisuus ei koske teknisluonteisia ammattisalaisuuksia. Jos velvollisuutta esittää asiakirjat ei täytetä tai asianosainen jää ilman laillista estettä saapumatta istuntoon, asianosainen voidaan sakon uhalla velvoittaa esittämään asiakirjat tai saapumaan istuntoon.

Asian käsittelyyn ja selvittämiseen sovelletaan muutoin hallintolainkäyttölakia (586/1996). Käsittelyn ja asiakirjojen julkisuudesta säädetään erikseen.

16 §

Milloin kilpailunrajoituksella on 9 §:ssä tarkoitettuja vahingollisia vaikutuksia tai se on kielletty 4—7 §:ssä, markkinaoikeus voi:

1) kieltää elinkeinonharjoittajaa tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymää soveltamasta 9 §:ssä tarkoitettua sopimusta tai muuta kilpailua rajoittavaa järjestelyä tai siihen rinnastettavaa menettelyä taikka määrätä elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän lopettamaan 4—7 §:n vastaisen menettelyn; ja

2) velvoittaa elinkeinonharjoittajan toimitamaan hyödykkeen toiselle elinkeinonharjoittajalle vastaavanlaisilla ehdoilla kuin hän tarjoaa niitä muille vastaavassa asemassa oleville elinkeinonharjoittajille.

17 §

Markkinaoikeus voi asettaa 16 §:ssä tarkoitetun määräyksen, kiellon tai velvoitteen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu määräys, kiello tai velvoite voidaan asettaa myös väliaikaisesti markkinaoikeuden käsittelyn ajaksi. Tällöin on vastaavasti noudatettava, mitä 1 momentissa säädetään.

Markkinaoikeuden on otettava kilpailuviraston väliaikaista kielloa tai velvoitetta koskeva asia käsiteltäväksi kuukauden kuluessa

esityksen saapumisesta ja samalla myös määrättävä, onko kilpailuviraston 14 §:n 1 momentin nojalla väliaikaisesti määräämä kiello tai velvoite edelleen voimassa markkinaoikeuden käsittelyn ajan. Tällöin on vastaavasti noudatettava, mitä 1 momentissa säädetään.

Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.

18 §

Sopimukseen, sääntömääräykseen, päätöseen tai muuhun oikeustoimeen tai järjestykseen sisältyvää ehtoa, joka on 4—7 §:n tai markkinaoikeuden antaman määräyksen, kiellon tai velvoitteen taikka kilpailuviraston antaman väliaikaisen kiellon tai velvoitteen vastainen, ei saa soveltaa tai panna täytäntöön.

18 a §

Elinkeinonharjoittaja, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 4—7 §:ssä säädettyä kielloa taikka markkinaoikeuden päätöstä, jossa markkinaoikeus on katsonut, että kilpailunrajoituksella on 9 §:ssä tarkoitettuja vahingollisia vaikutuksia, on velvollinen korvaamaan toiselle elinkeinonharjoittajalle aiheuttamansa vahingon. Vahingonkorvaus käsittää korvauksen kuluista, hinnanerosta, saamatta jääneestä voitosta sekä muusta välittömästä tai välillisestä taloudellisesta vahingosta, jota kilpailunrajoituksesta on aiheutunut.

19 §

Jos poikkeuslupan ehtoja rikotaan tai jos olosuhteet ovat luvan myöntämisen jälkeen olennaisesti muuttuneet, markkinaoikeus voi kilpailuviraston esityksestä peruuttaa luvan. Ennen tällaisen esityksen tekemistä kilpailuviraston on kuultava poikkeuslupan haltijaa.

19 a §

Markkinaoikeus voi kilpailuviraston esityksestä peruuttaa puuttumattomuustodistuksen, jos:

1) olosuhteet päätöksen antamisen jälkeen ovat olennaisesti muuttuneet;

2) päätöksen antaminen on perustunut virheellisiin, harhaanjohtaviin tai puutteellisiin tietoihin; tai

3) 4—6 §:ssä säädettyjen kieltojen soveltamista koskeva oikeuskäytäntö on markkinaoikeuden tai korkeimman hallinto-oikeuden antamien päätösten seurauksena olennaisesti muuttunut.

21 §

Kilpailuviraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Kilpailuviraston 11 e §:n 1 momentin tai 14 §:n 1 momentin nojalla antamaan päätökseen, 19 b §:n 2 momentin nojalla antamaan ilmoitukseen ja päätökseen toimittaa 20 §:ssä tarkoitettu tarkastus ei saa hakea muutosta valittamalla. Kilpailuviraston 10 §:n nojalla antamaa päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei markkinaoikeus toisin määrää.

Markkinaoikeuden tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Markkinaoikeuden päätökseen, joka koskee kilpailuviraston 19 §:n 1 tai 2 momentin taikka 19 a §:n 1 momentin nojalla antamaa päätöstä, tai markkinaoikeuden 11 e §:n 2 momentin nojalla antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Markkinaoikeuden päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää.

Edellä 20 §:n 5 momentin nojalla annettuun virka-apupäätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Seuraamusmaksu pannaan täytäntöön ilman tuomiota tai päätöstä noudattaen, mitä verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

22 §

Seuraamusmaksua ei saa määrätä 4—7 §:n säännösten rikkomisesta, ellei esitystä markkinaoikeudelle ole tehty viidessä vuodessa siitä, kun kilpailunrajoituksen voimassaolo on lakannut tai kun kilpailuvirasto on saanut tiedon kilpailunrajoituksesta.

25 §

Kilpailuvirasto voi asettaa 10 §:ssä tarkoitetun tietojenantamis- ja asiakirjojen esittämismuutoksen, 11 c §:ssä tarkoitetun ilmoitus- ja tietojenantovelvollisuuden sekä 20 §:ssä tarkoitettujen velvollisuuksien täyttämisen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.

27 §

Tuomioistuimen on kilpailunrajoitusrikkomusta koskevaa asiaa käsitellessään varattava kilpailuvirastolle tilaisuus tulla kuulluksi. Tuomioistuin voi omasta tai asianosaisen aloitteesta pyytää asiassa markkinaoikeuden lausunnon, jos asian ratkaiseminen edellyttää erityistä kilpailuasioden tuntemusta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 1530

L a k i**julkisista hankinnoista annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisista hankinnoista 23 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1505/1992) 9 §:n otsikko ja 1 momentti, 9 a §, 9 b §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti, 10 §, 11 §:n 2 ja 3 momentti sekä 12 §,
 sellaisina kuin niistä ovat 9 §:n otsikko ja 1 momentti laissa 1247/1997 sekä 9 a § ja 9 b §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti laissa 1009/2001, seuraavasti:

9 §

Markkinaoikeuden määräämät seuraamukset

Jos hankinnassa on menetelty tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten taikka Euroopan yhteisön lainsäädännön tai maailman kauppajärjestön julkisia hankintoja koskevan sopimuksen vastaisesti, markkinaoikeus voi hakemuksesta:

- 1) poistaa hankintayksikön päätöksen osaksi tai kokonaan;
- 2) kieltää hankintayksikköä soveltamasta hankintaa koskevassa asiakirjassa olevaa kohtaa tai muuten noudattamasta virheellistä menettelyä;
- 3) velvoittaa hankintayksikön korjaamaan virheellisen menettelynsä; taikka
- 4) määrätä hankintayksikön maksamaan hyvitysmaksua sellaiselle asianosaiselle, jolla olisi ollut todellinen mahdollisuus voittaa tarjouskilpailu virheettömässä menettelyssä.

teriö sekä urakalla teettämistä koskevissa asioissa myös valtiovarainministeriö taikka 5 §:n 4 momentissa mainituissa asioissa sellainen valtion viranomainen, joka on myöntänyt hankekohtaista tukea kysymyksessä olevan rakennushankkeen toteuttamiseen.

Markkinaoikeus ei käsittele hakemusta, joka koskee 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun yksikön hankintamenettelyä, jos hankinta liittyy asetuksessa määriteltyyn peruspalvelutoimintaan ja hankinnan ennakoitu arvo on asetuksessa säädettyä kynnysarvoa pienempi.

Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta valittamalla kuntalain (365/1995) eikä hallintolainkäyttölain (586/1996) nojalla sillä perusteella, että päätös on tämän lain vastainen.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, asian käsittelyyn markkinaoikeudessa sovelletaan muutoin hallintolainkäyttölakia.

9 b §

Asian saattaminen markkinaoikeuteen

Hakemus on tehtävä kirjallisesti. Hakijan on ennen hakemuksen toimittamista markkinaoikeudelle ilmoitettava hankintayksikölle kirjallisesti aikeestaan panna asia vireille markkinaoikeudessa.

9 a §

Asianosaiset ja markkinaoikeuden toimivalta

Edellä 9 §:ssä tarkoitetun asian voi saattaa käsiteltäväksi ja käyttää siinä puhevaltaa se, jota asia koskee, kauppa- ja teollisuusminis-

Hakemus on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut kirjallisesti tiedon hänen sulkemisestaan tarjouskilpailusta ja sulkemisen perusteista tai tarjouskilpailun ratkaisusta ja sen perusteista sekä kirjallisen ohjeen asian saattamisesta markkinaoikeuteen (*hakemusosoitus*). Hakemusosoitukseen sovelletaan soveltuvin osin, mitä hallintolainkäyttölain 3 luvussa valitusosoituksesta säädetään. Hankintasopimus ei estä hakemuksen käsittelyä.

10 §

Uhkasakko ja väliaikaiset toimenpiteet

Markkinaoikeus voi asettaa 9 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun kiellon ja 3 kohdassa tarkoitetun velvoitteen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon noudattaen, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Hakemuksen tultua vireille markkinaoikeus voi kieltää tai keskeyttää päätöksen täytäntöönpanon taikka muutoin määrätä hankinnan keskeytettäväksi väliaikaisesti markkinaoikeuden käsittelyn ajaksi, jolloin jälkimmäisessä tapauksessa on vastaavasti noudatettava, mitä 1 momentissa säädetään. Edellä 9 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu kiello ja 3 kohdassa tarkoitettu velvoite voidaan asettaa myös väliaikaisesti markkinaoikeuden käsittelyn ajaksi, jolloin on vastaavasti myös noudatettava, mitä 1 momentissa säädetään.

Päätätessään 2 momentissa tarkoitetusta toimenpiteestä markkinaoikeuden tulee kiinnittää huomiota siihen, ettei toimenpiteestä aiheudu vastapuolelle tai muiden oikeuksille tai yleisen edun kannalta suurempaa haittaa kuin mitä toimenpiteen edut olisivat.

Markkinaoikeuden ylituomari tai markki-

naoikeustuomari voi kiireellisissä tapauksissa päättää 2 momentissa tarkoitetusta väliaikaisesta toimenpiteestä.

11 §

Kuuleminen ja muu menettely

Markkinaoikeus voi velvoittaa asianosaisen saapumaan istuntoon ja esittämään vireillä olevaa asiaa selventävät asiakirjat.

Jos 2 momentissa tarkoitettua asiakirjojen esittämisvelvollisuutta ei täytetä tai asianosainen jää ilman laillista estettä saapumatta markkinaoikeuden istuntoon, asianosainen voidaan sakon uhalla velvoittaa esittämään asiakirjat tai saapumaan istuntoon.

12 §

Muutoksenhaku markkinaoikeuden päätökseen

Markkinaoikeuden 9 ja 10 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Markkinaoikeuden päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää.

Markkinaoikeuden 10 §:n 1 tai 2 momentin nojalla antamaan uhkasakon asettamista koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 1531

L a k i

kilpailuneuvostosta annetun lain kumoamisesta

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan kilpailuneuvostosta 27 päivänä toukokuuta 1992 annettu laki (481/1992) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Tämän lain voimaan tullessa kilpailuneuvostossa vireillä olevat asiat siirretään käsiteltäviksi markkinaoikeudessa.

Kilpailuneuvoston puheenjohtajan ja kilpailuneuvoston määräämät väliaikaiset toimenpiteet ja muut toimet jäävät voimaan, kunnes asia ratkaistaan tai asiassa toisin määrätään.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 1532

L a k i**sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain 7 ja 8 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa 22 päivänä joulukuuta 1978 annetun lain (1061/1978) 7 ja 8 § seuraavasti:

7 §

Kiellon, jota 6 §:ssä tarkoitetaan, määrää markkinaoikeus. Markkinaoikeus voi määrätä kiellon myös väliaikaisena, jolloin kiello on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Markkinaoikeudesta ja asian käsittelystä siinä säädetään lisäksi markkinaoikeuslaissa (1527/2001) ja eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetussa laissa (1528/2001).

8 §

Määrätessään 6 §:ssä tarkoitetun kiellon markkinaoikeus voi velvoittaa elinkeinonharjoittajan määrääjässä ryhtymään sopivaan oikaisutoimeen, jos sitä teosta aiheutuvien

ilmeisten haittojen vuoksi on pidettävä tarpeellisena. Määräystä voidaan tehostaa uhkasakolla.

Markkinaoikeus voi kantajan vaatimuksesta määrätä, että päätös kielloa koskevassa asiassa on vastaajan kustannuksella julkaistava yhdessä tai useammassa sanoma- tai aikakauslehdessä. Väliaikaista kielloa koskevaa päätöstä ei voida määrätä julkaistavaksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

HE 105/2001
 LaVM 23/2001
 EV 191/2001

7 410301/207

N:o 1533

L a k i**rajat ylittävästä kieltomenettelystä annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rajat ylittävästä kieltomenettelystä 21 päivänä joulukuuta 2000 annetun lain (1189/2000) 2 §:n 2 ja 3 momentin suomenkielinen sanamuoto, 3 § ja 4 §:n 1 momentti seuraavasti:

2 §*Ulkomaisen viranomaisen ja järjestön
vireillepano-oikeus Suomessa*

Edellä 1 momentissa tarkoitetun vaatimuksen käsittelee markkinaoikeus. Vaatimuksen 1 §:n 2 momentin 4 kohdassa mainitun direktiivin 14 artiklan sekä momentin 6 kohdassa mainitun direktiivin vastaisen toiminnan kieltämisestä käsittelee kuitenkin Lääkelaitos siten kuin lääkelaisissa (395/1987) säädetään ja momentin 5 kohdassa mainitun direktiivin 7 artiklan vastaisen toiminnan kieltämisestä Kuluttajavirasto siten kuin valmismatkaliikkeistä annetussa laissa (1080/1994) säädetään.

Kuluttaja-asiamies voi toimia ulkomaisen viranomaisen ja järjestön oikeudenkäyntiasiamiehenä tai -avustajana 1 momentissa tarkoitettua vaatimusta markkinaoikeudessa käsiteltäessä.

3 §*Kiellon ja oikaisun määrääminen*

Markkinaoikeus voi ulkomaisen viranomaisen tai järjestön hakemuksesta kieltää, jos se on kuluttajansuojan kannalta tarpeellista, elinkeinonharjoittajaa jatkamasta 1 §:n 1

momentin 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa taikka uudistamasta sitä tai siihen rinnastettavaa toimintaa. Kieltoa on tehostettava uhkasakolla, jollei se ole erityisestä syystä tarpeetonta. Kielto voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaan tai muihin, joka toimii hänen lukuunsa.

Kielto voidaan määrätä myös väliaikaisena, jolloin kielto on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Määrätessään kiellon markkinaoikeus voi velvoittaa kiellon saaneen elinkeinonharjoittajan oikaisemaan lainvastaisen menettelyn, jos sitä kuluttajille aiheutuvien ilmeisten haittojen vuoksi on pidettävä tarpeellisena. Määräystä voidaan tehostaa uhkasakolla.

Asian käsittelystä on voimassa, mitä eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetussa laissa (1528/2001) säädetään.

4 §*Vireillepano-oikeus toisessa ETA-valtiossa*

Kuluttaja-asiamiehellä, Lääkelaitoksella, sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksella, Kuluttajavirastolla, Viestintävirastolla, Rahoitustarkastuksella ja Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus valvontavaltaansa kuuluvassa asiassa vaatia 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun toiminnan kieltämistä,

jos toiminta loukkaa viranomaisen suojaamia kuluttajien yleisiä etuja Suomessa.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 1534

L a k i

Kuluttajavirastosta annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kuluttajavirastosta 18 päivänä joulukuuta 1998 annetun lain (1056/1998) 6 §:n 3 ja 4 momentin suomenkielinen sanamuoto, 7 §, 8 §:n 2 momentin suomenkielinen sanamuoto ja 10 §, sellaisena kuin niistä on 7 § osaksi laissa 367/2001, seuraavasti:

6 §

Kuluttaja-asiamiehen antama kielto

Kuluttaja-asiamies voi antaa kiellon väliaikaisena, jos 1 momentissa tarkoitettu menettely on asian laajuuden tai menettelyn nopean vaikutuksen johdosta tai muusta erityisestä syystä tarpeen estää kiireellisesti. Kuluttaja-asiamiehen on saatettava väliaikaisesta kiellosta koskeva määräyksensä kolmen päivän kuluessa sen antamisesta markkinaoi-

keuden käsiteltäväksi uhalla, että kielto muuten raukeaa.

Kuluttaja-asiamies voi asettaa kiellon tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsemisesta maksettavaksi päättää markkinaoikeus.

7 §

Lausunnon pyytäminen

Ennen kuin kuluttaja-asiamies määrää 6 §:ssä tarkoitetun kiellon tai antaa sen väliaikaisena taikka saattaa asian markkinaoi-

den käsiteltäväksi, hänen on on pyydettyä:

1) rahoitustarkastuksen lausunto, jos asia koskee luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (1607/1993) tarkoitettua luottolaitosta tai arvopaperimarkkina-laissa (495/1989) tarkoitettua arvopaperin markkinointia;

2) Vakuutusvalvontaviraston lausunto, jos asia koskee vakuutusyhtiölaissa (1062/1979) tarkoitettua vakuutusyhtiötä, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettua ulkomaista vakuutusyhtiötä, vakuutuksenvälittäjistä annetussa laissa (251/1993) tarkoitettua vakuutuksen välittäjää tai vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettua vakuutusyhdistystä.

8 §

Ratkaisuvalta

— — — — —
Kuluttaja-asiamies voi siirtää ratkaisuväl-

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

taa alaiselleen virkamiehelle asioissa, joissa lain soveltamiskäytäntö on vakiintunut, sekä määrätä alaisensa virkamiehen käyttämään puolestaan puhevaltaa markkinaoikeudessa.

10 §

Muutoksenhaku

Kuluttaja-asiamiehen päätökseen asiassa, joka kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan tai joka koskee 9 §:ssä tarkoitettua kuluttajan avustamista, ei saa hakea muutosta valittamalla. Muutoksenhausta on muutoin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) tai muussa laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 1535

L a k i**luottolaitostoiminnasta annetun lain 86 ja 87 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitostoiminnasta 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1607/1993) 86 §:n 3 momentin suomenkielinen sanamuoto ja 87 §:n suomenkielinen sanamuoto seuraavasti:

86 §

Toimintakielto

— — — — —
 Rahoitustarkastus voi asettaa määräämänsä kiellon tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.
 — — — — —

tissa tarkoitetun päätöksen markkinaoikeuden käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa rahoitustarkastuksen päätöksestä tiedon saatuaan. Muutoin päätös jää pysyväksi.

87 §

Asian saattaminen markkinaoikeuteen

Luottolaitos voi saattaa 86 §:n 1 momen-

— — — — —
 Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 1536

L a k i**arvopaperimarkkinalain 7 luvun 1 ja 2 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun arvopaperimarkkinalain (495/1989) 7 luvun 1 §:n 5 momentti ja 2 §:n 2 ja 3 momentin suomenkielinen sanamuoto, sellaisena kuin niistä on 7 luvun 1 §:n 5 momentti laissa 19/1994, seuraavasti:

7 luku**Arvopaperimarkkinoiden valvonta****1 §**

— — — — —
 Jos rahoitustarkastus havaitsee, että arvopaperin markkinoinnissa on menetelty tavalla, jonka voidaan olettaa olevan vastoin kuluttajansuojalakia (38/1978), sen on ilmoitettava asiasta kuluttaja-asiamiehelle. Ennen kuin rahoitustarkastus saattaa tällaisen asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi, sen on pyydyttävä kuluttaja-asiamieheltä lausunto.
 — — — — —

2 §

— — — — —
 Kiellon, jota 1 momentissa tarkoitetaan,
 — — — — —

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

määrää markkinaoikeus. Markkinaoikeus voi antaa kiellon myös väliaikaisena, jolloin kiello on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Määrätessään 1 momentissa tarkoitetun kiellon markkinaoikeus voi velvoittaa 2 luvun 1 §:n vastaisen menettelyn oikaistavaksi, jos sitä sijoittajille aiheutuvien ilmeisten haittojen vuoksi on pidettävä tarpeellisena. Määräystä voidaan tehostaa uhkasakolla.
 — — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 1537

L a k i

elinkeinonharjoittajien välisten sopimusehtojen sääntelystä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elinkeinonharjoittajien välisten sopimusehtojen sääntelystä 3 päivänä joulukuuta 1993 annetun lain (1062/1993) 2 § seuraavasti:

2 §

Kiellon määrääminen

Markkinaoikeus määrää 1 §:ssä tarkoitetun kiellon. Markkinaoikeus voi antaa kiellon myös väliaikaisena, jolloin kielto on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Markkinaoikeudesta ja asian käsittelystä on

lisäksi voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 1538

L a k i

saatavien perinnästä annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan saatavien perinnästä 22 päivänä huhtikuuta 1999 annetun lain (513/1999) 14 § seuraavasti:

14 §

Kiellon määrääminen

Markkinaoikeus määrää 13 §:ssä tarkoitetun kiellon. Markkinaoikeus voi antaa kiellon myös väliaikaisena, jolloin kiello on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Markkinaoikeudesta ja asian käsittelystä siinä on lisäksi voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

Kuluttaja-asiamies voi määrätä 13 §:n 1

momentissa tarkoitetun kiellon tai antaa kiellon väliaikaisena noudattaen, mitä Kuluttajavirastosta annetussa laissa (1056/1998) säädetään kuluttaja-asiamiehen antamasta kiellosta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 1539

L a k i

televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 35 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan televisio- ja radiotoiminnasta 9 päivänä lokakuuta 1998 annetun lain (744/1998)
35 § seuraavasti:

35 §

Valvontaviranomaiset

Viestintäviraston tehtävänä on valvoa tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista lukuun ottamatta niitä säännöksiä, joiden noudattamisen valvonta on säädetty kuluttaja-asiamiehen tehtäväksi.

Kuluttaja-asiamies valvoo 23 ja 25 §:n säännösten noudattamista. Kuluttaja-asiamies voi puuttua kuluttajansuojalain (38/1978) nojalla myös muiden tämän lain 4 luvun

säännösten vastaisiin lähetyksiin, jos niiden sisältö on kuluttajien kannalta sopimatonta tai harhaanjohtavaa markkinointia. Kuluttaja-asiamies voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi siten kuin siitä säädetään eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetussa laissa (1528/2001).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 1540

L a k i**alkoholilain 52 ja 53 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 8 päivänä joulukuuta 1994 annetun alkoholilain (1143/1994) 52 §:n 2 momentin suomenkielinen sanamuoto ja 52 §:n 3 momentti sekä 53 § seuraavasti:

52 §

Valituskielto kielloista ja turvaamis-
toimenpiteistä

Se, jolle tuotevalvontakeskus tai lääninhallitus on antanut 1 momentissa tarkoitetun kieltopäätöksen tai väliaikaista kieltä koskevan määräyksen taikka asettanut 48 ja 50 §:ssä tarkoitetun uhkasakon tai teettämisuhan, voi hakemuksella saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksen tai määräyksen tiedoksisaamisesta.

Tuotevalvontakeskuksen tai lääninhallituksen 1 momentissa tarkoitetussa asiassa asettaman uhkasakon tuomitsee ja teettämisuhan täytäntöönpanosta päättää uhkasakon tai teet-

tämisuhan asettajan hakemuksesta markkinaoikeus.

53 §

Muutoksenhaku markkinaoikeuden
päätökseen

Muutoksen hakemisesta markkinaoikeuden päätökseen säädetään eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetussa laissa (1528/2001).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 1541

Laki**toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain 21 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi 13 päivänä elokuuta 1976 annetun lain (693/1976) 21 §, sellaisena kuin se on laeissa 1148/1994 ja 487/1999, seuraavasti:

21 §

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen antamaan kieltopäätökseen tai väliaikaista kieltä koskevaan määräykseen, joka perustuu 8 tai 9 §:n vastaiseen mainontaan tai muuhun myynnin edistämiseen taikka siihen, että tupakkatuotteen vähittäismyyntipakkaus on 7 §:n 1 tai 2 momentin vastainen, taikka keskuksen näiden tehosteeksi asettamaan uhkasakkoon tai teettämisuhaan, ei saa hakea valittamalla muutosta.

Kunnan tai sen 14 §:n 4 momentissa tarkoitetun viranhaltijan 1 momentissa tarkoitetussa asiassa kiellon noudattamisen tehosteeksi asettamaa uhkasakkoa tai teettämisuhaa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Se, jolle uhkasakko tai teettämisuha on asetettu, voi saattaa asian hakemuksella sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen käsiteltäväksi 14 päivän kuluessa ohjeiden tiedoksi saamisesta. Tuotevalvontakeskuksen päätöksen saanut asianomainen voi saattaa asian edelleen markkinaoikeuden käsiteltäväksi siten kuin 3 momentissa säädetään.

Se, jolle sosiaali- ja terveydenhuollon

tuotevalvontakeskus on antanut 1 momentissa tarkoitetun kieltopäätöksen tai väliaikaista kieltä koskevan määräyksen taikka asettanut sen tehosteeksi uhkasakon tai teettämisuhan, voi hakemuksella saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksen tai määräyksen tiedoksi saamisesta.

Kunnan tai sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen 1 momentissa tarkoitettussa asiassa asettaman uhkasakon tuomitsee ja teettämisuhan täytäntöönpanosta päättää uhkasakon tai teettämisuhan asettajan hakemuksesta markkinaoikeus.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen 5 tai 6 §:n taikka kunnan 10, 11 tai 12 §:n tai 13 §:n 1 momentin säännösten vastaisesti toimineelle asettaman uhkasakon tuomitsee ja teettämisuhan määrää pantavaksi täytäntöön uhkasakon tai teettämisuhan asettajan hakemuksesta hallinto-oikeus.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 1542

L a k i**vakuutusyhtiölain 14 a luvun muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä joulukuuta 1979 annetun vakuutusyhtiölain (1062/1979) 14 a luvun 3 § sekä 11 §:n 3 momentin ja 12 §:n 2 momentin suomenkielinen sanamuoto, sellaisina kuin ne ovat 14 a luvun 3 § laissa 483/1992 ja 11 §:n 3 momentti ja 12 §:n 2 momentti laissa 362/2001, seuraavasti:

14 a luku

Kilpailu ja markkinointi

3 §

Jos Vakuutusvalvontavirasto katsoo kilpailunrajoituksella olevan kilpailunrajoituksista annetun lain 9 §:ssä tarkoitettuja vahingollisia vaikutuksia asiassa, jossa on sovellettava sanottua lakia, Vakuutusvalvontaviraston on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin niiden poistamiseksi. Jollei Vakuutusvalvontavirasto ole onnistunut neuvotteluin poistamaan kilpailunrajoituksen vahingollisia vaikutuksia eikä Vakuutusvalvontaviraston mahdollisesti antamaa kehotusta ole noudatettu, Vakuutusvalvontaviraston on tehtävä esitys kilpailunrajoituksen käsittelemisestä markkinaoikeudessa.

11 §

Vakuutusvalvontavirasto voi asettaa määräämänsä kiellon tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.

12 §

Vakuutusyhtiö voi saattaa Vakuutusvalvontaviraston 11 §:n 1 momentissa tarkoitetun kieltopäätöksen markkinaoikeuden käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa viraston päätöksestä tiedon saatuaan. Muutoin päätös jää pysyväksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 1543

L a k i**vakuutuksenvälittäjistä annetun lain 8 c ja 8 d §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutuksenvälittäjistä 19 päivänä helmikuuta 1993 annetun lain (251/1993) 8 c §:n 3 momentin suomenkielinen sanamuoto ja 8 d §:n 2 momentin suomenkielinen sanamuoto, sellaisina kuin ne ovat laissa 366/2001, seuraavasti:

8 c §

Kieltopäätös

— — — — —
 Vakuutusvalvontavirasto voi asettaa määräämänsä kiellon tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.

valvontaviraston 8 c §:n 1 momentissa tarkoitetun kieltopäätöksen markkinaoikeuden käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa viraston päätöksestä tiedon saatuaan. Muutoin päätös jää pysyväksi.

8 d §

Muutoksenhaku

— — — — —
 Vakuutuksenvälittäjä voi saattaa Vakuutus-

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 1544

L a k i**tuomareiden nimittämisestä annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tuomareiden nimittämisestä 25 päivänä helmikuuta 2000 annetun lain (205/2000) 1 §:n 2 momentti, 3 §:n 2 momentti, 10 §:n 1 momentti, 11 §:n 3 momentin suomenkielinen sanamuoto, 17 §:n 2 momentti, 18 §:n 3 momentti ja 21 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 1 §:n 2 momentti laissa 1183/2000, seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa tarkoitettuja tuomarinvirkoja ovat:

- 1) korkeimman oikeuden presidentin ja jäsenen virat;
- 2) korkeimman hallinto-oikeuden presidentin ja jäsenen virat;
- 3) hovioikeuden presidentin, hovioikeudenlaamannin ja hovioikeudenneuvoksen virat;
- 4) käräjäoikeuden laamannin ja käräjätuomarin virat;
- 5) hallinto-oikeuden ylituomarin ja hallinto-oikeustuomarin virat;
- 6) vakuutus oikeuden vakuutusylituomarin, vanhemman vakuutustuomarin ja nuoremman vakuutustuomarin virat;
- 7) työtuomioistuimen presidentin ja työtuomioistuinneuvoksen virat;
- 8) markkinaoikeuden ylituomarin ja markkinaoikeustuomarin virat;
- 9) maa-oikeutena toimivan käräjäoikeuden maa-oikeusinsinöörin virat.

3 §

Viran julistaminen haettavaksi

Valtioneuvoston asetuksessa säädetty tuomioistuin julistaa viran haettavaksi sekä päättää viran julistamisesta uudelleen haettavaksi ja hakuajan jatkamisesta.

10 §

Tuomioistuimen lausunnon antaminen

Tuomioistuimen lausunnon tuomarin viran täyttämistä koskevassa asiassa antaa:

- 1) hovioikeus kokoonpanossa, johon kuuluvat presidentti, hovioikeudenlaamannit ja kaksi täysistunnon vuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä;
- 2) hallinto-oikeudessa johtoryhmä;
- 3) vakuutus oikeus vakuutus oikeudesta annetun lain (14/1958) 5 §:n 4 momentissa tarkoitettussa kokoonpanossa;
- 4) käräjäoikeudessa laamanni käräjäoikeuden käräjätuomareita tai johtoryhmää kuultaan;
- 5) työtuomioistuimessa presidentti;
- 6) markkinaoikeudessa johtoryhmä.

11 §

Tuomareiden kelpoisuusvaatimukset ja nimitysperusteet

Hovioikeuden presidentiksi, hovioikeuden laamanniksi, käräjäoikeuden laamanniksi, hallinto-oikeuden ylituomariksi, vakuutusylituomariksi, työtuomioistuimen presidentiksi sekä markkinaoikeuden ylituomariksi voidaan nimittää henkilö, jolla on 1 momentissa säädettyjen edellytysten lisäksi johtamistaitoa.

17 §

Eräiden ylimpien tuomareiden nimittäminen määräajaksi

Korkein oikeus nimittää tuomarin määräajaksi hovioikeuden presidentin, vakuutus oikeuden vakuutusylituomarin, työtuomioistui men presidentin sekä käräjäoikeuden laaman nin tehtävään. Korkein hallinto-oikeus nimit tää tuomarin määräajaksi hallinto-oikeuden ylituomarin ja markkinaoikeuden ylituomarin tehtävään.

18 §

Muiden tuomareiden nimittäminen määräajaksi

Korkein hallinto-oikeus nimittää vuodeksi

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

tai sitä pidemmäksi määräajaksi hallinto-oikeuden esityksestä tuomarin hallinto-oikeuteen ja markkinaoikeuden esityksestä markkinaoikeuteen. Hallinto-oikeuden ylituomari nimittää tuomarin hallinto-oikeuteen enintään kahden kuukauden määräajaksi ja kahta kuukautta pidemmäksi määräajaksi hallinto-oikeus. Markkinaoikeuden ylituomari nimittää tuomarin markkinaoikeuteen enintään kahden kuukauden määräajaksi ja markkinaoikeus kahta kuukautta pidemmäksi määräajaksi.

21 §

Asetuksenantovaltuus

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta sekä tuomarinvalintalautakunnan toimistosta ja henkilöstöstä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Oikeusministeriö julistaa perustettavan markkinaoikeuden ylituomarin ja markkinaoikeustuomareiden virat haettaviksi. Hakijoista antaa lausunnon tuomarinvalintalautakunnalle korkein hallinto-oikeus.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 1545

L a k i

oikeudenkäynnin julkisuudesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäynnin julkisuudesta 21 päivänä joulukuuta 1984 annetun lain (945/1984) 1 §, sellaisena kuin se on laissa 109/2000, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee oikeudenkäynnin julkisuutta valtakunnanoikeudessa, korkeimmassa oikeudessa, korkeimmassa hallinto-oikeudessa, hovioikeudessa, hallinto-oikeudessa, käräjäoikeudessa, vakuutus-oikeudessa, työtuo-
mioistuimessa ja sota-oikeudessa. Tätä lakia

sovelletaan myös oikeudenkäynnin julkisuu-
teen markkinaoikeudessa siten kuin siitä
säädetään markkinaoikeuslaissa (1527/2001).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä
lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpi-
teisiin.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 1546

L a k i**tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista 26 päivänä heinäkuuta 1993 annetun lain (701/1993) 3 §:n 1 momentin suomenkielinen sanamuoto, 6 §:n 1 momentin 4, 5 ja 15 a kohta ja 2 momentti sekä 10 §:n 1 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentti laissa 974/2001 sekä 6 §:n 1 momentin 15 a kohta laissa 1651/1995, seuraavasti:

3 §

Oikeudenkäyntimaksu

Riita-, rikos-, alistus- ja muutoksenhakuasian, ylimääräistä muutoksenhakua koskevan asian sekä hallinto-oikeudessa myös muun lainkäyttöasian käsittelystä peritään *oikeudenkäyntimaksua* seuraavasti:

Tuomioistuin	euroa
korkein oikeus	
- rikosasia	85
- muu asia	170
korkein hallinto-oikeus	170
hovioikeus	
- rikosasia	65
- muu asia	135
hallinto-oikeus	65
käräjäoikeus	
- rikosasia ja ulosottolain mukainen muutoksenhakuasia	60
- riita-asia, jonka käsittely päättyy	
- kirjallisessa valmistelussa	60
- suullisessa valmistelussa	85
- suullisen valmistelun yhteydessä pidettävässä pääkäsittelyssä	110
- erillisessä pääkäsittelyssä	135
markkinaoikeus	170
työtuomioistuin	170

6 §

Maksuttomat suoritteet

Tämän lain mukaisia käsittelymaksuja ei peritä:

4) korkeimmassa hallinto-oikeudessa ja hallinto-oikeudessa sosiaaliasioissa, julkisoikeudellista palvelussuhdetta tai vaaleja koskevista asioista eikä hallinto-oikeudessa verotusta, kunnallisverosta vapauttamista, valtion avustusta tai julkisia maksuja koskevista asioista;

5) markkinaoikeudessa kuluttajansuojalain (38/1978) mukaisissa asioissa;

15 a) aravalain (1189/1993), aravavuokra-asuntojen ja aravavuokratalojen käytöstä, luovutuksesta ja omaksilunastamisesta annetun lain (1190/1993), mustalaisväestön asunto-olojen parantamisesta annetun lain (713/1975), vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) eikä omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain (1204/1993) mukaisissa asioissa hallinto-oikeudessa;

Oikeusministeriön asetuksella voidaan lisäksi säätää vapautuksia maksujen suoritta-

HE 105/2001
 LaVM 23/2001
 EV 191/2001

9 410301/207

misvelvollisuudesta, jos siihen on tärkeitä syitä.

10 §

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua maksun määränneeltä virkamieheltä tai viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saadaan hakea valittamalla muutosta siltä hallinto-oikeudelta, jonka tuomiopiirissä ky-

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

symyksessä olevan viranomaisen toimipaikka sijaitsee. Valitusaika on kolmekymmentä päivää luettuna siitä, kun valittaja on saanut tiedon oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä. Hallinto-oikeuden päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 1547

L a k i**kuluttajansuojalain 2 ja 3 luvun muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

muutetaan 20 päivänä tammikuuta 1978 annetun kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luvun 8 §:n 1 momentin, 8 a §:n 2 ja 3 momentin sekä 9 §:n suomenkielinen sanamuoto ja 10 §:n 3 momentti sekä 3 luvun 3 §:n 1 momentin suomenkielinen sanamuoto, 3 §:n 2 momentti ja 4 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 8 a §:n 2 ja 3 momentti laissa 37/1995 ja 10 §:n 3 momentti laissa 8/1989, seuraavasti:

2 luku**Markkinoinnin sääntely****8 §**

Kiellon, jota 7 §:ssä tarkoitetaan, määrää markkinaoikeus. Markkinaoikeus voi myös antaa kiellon väliaikaisena, jolloin kiello on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

8 a §

Elinkeinonharjoittaja voi saattaa 1 momentissa tarkoitetun kieltopäätöksen markkinaoikeuden käsiteltäväksi neljäntoista päivän kuluessa lääninhallituksen päätöksestä tiedon saatuaan. Muutoin päätös jää pysyväksi.

Lääninhallitus voi asettaa määräämänsä kiellon tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.

9 §

Määritessään 7 §:ssä tarkoitetun kiellon markkinaoikeus voi velvoittaa kiellon saa-

neen tai markkinoinnin tilanteen taikka suorittaneen elinkeinonharjoittajan määrääjassa toimittamaan markkinointitoimen oikaisun, jos sitä markkinointitoimesta kuluttajille aiheutuvien ilmeisten haittojen vuoksi on pidettävä tarpeellisenä. Määräystä voidaan tehostaa uhkasakolla.

10 §

Markkinaoikeudesta ja asian käsittelystä siinä säädetään muutoin markkinaoikeuslaissa (1527/2001) sekä eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetussa laissa (1528/2001).

3 luku**Sopimusehtojen sääntely****3 §**

Kiellon, jota 2 §:ssä tarkoitetaan, määrää markkinaoikeus. Markkinaoikeus voi myös antaa kiellon väliaikaisena, jolloin kiello on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

N:o 1547

Kuluttaja-asiamies voi määrätä 2 §:ssä tarkoitetun kiellon tai antaa kiellon väliaikaisena siten kuin siitä säädetään Kuluttajavirastosta annetussa laissa (1056/1998).

4 §

Markkinaoikeudesta ja asian käsittelystä siinä säädetään muutoin markkinaoikeuslais-

sa sekä eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2002.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*